

En overset
kunst 12

Rektor er
optimist 3

Kager der
smager 11

CAMPUS

A A R H U S U N I V E R S I T E T

1

16.01.06

Lars Kruse/AU-foto

Holdet er sat

Kort før jul ansatte rektor Lauritz B. Holm-Nielsen de dekaner, som de næste fem år skal være med til at indfri de ambitiøse mål, han har stukket ud for Aarhus Universitet.

Professor Svend Hylleberg er eneste nye ansigt i gruppen, hvor han fra 1. februar overtager dekanstolen på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet efter Tom Latrup-Pedersen.

Hvad kan universitet så vente af det første hold ansatte dekaner? Hvilke mål har de, hvem er de, og hvordan ser de på fremtiden for deres fakultet? *CAMPUS* har talt med de fem fakultetsledere og lægger nogle brikker til et portræt.

Side 6-10

Et positivt forløb

Jens Bigum,
formand for bestyrelsen, AU

Alle medarbejdere og studerende på universitetet vil jeg gerne ønske et godt nytår. Der kunne ved denne lejlighed være mange ting at tage op. Året, der er gået, har været travlt og begivenhedsrigt, men jeg vil her nøjes med nogle bemærkninger om ledelsesforholdene på universitetet. Aarhus Universitets bestyrelse har nu fungeret i 2 år, og først på sommeren sidste år kunne vi meddele, at Lauritz B. Holm-Nielsen ville blive universitetets første ansatte rektor. Det er for alle på universitetet en væsentlig beslutning.

Nu er der også truffet beslutning om ansættelse af 5 dekaner, hvoraf de 4 er gengangere fra den gamle ordning. Også dekanansættelserne er beslutninger af yderste vigtighed. Væsentlig ledelsesmæssige opgaver varetages herfra, og bestyrelsen lægger vægt på, foruden den direkte kontakt til rektor og direktør, også regelmæssigt at møde dekanerne, hvis betydning vi fuldt anerkender. Nu forestår der et omfattende arbejde med ansættelse af institutledere, og det er sidste trin i den samlede ledelsesraket. Også dette er af stor vigtighed. Når vi taler om ledelse, har alle led betydning – ikke mindst i forhold til den fremtid, vi ser foran os: bestyrelse, rektor/rektorat, direktør, dekaner og institutledere. Sammen skal disse 4 ledelsesniveauer skabe fremdrift og resultater for Aarhus Universitet. Frem til nu har denne meget omfattende proces forløbet på en i alle henseender tilfredsstillende måde. Jeg har tillid til, at de sidste trin omkring institutlederne vil blive gennemført i samme gode ånd.

Da jeg for 2 år siden påtog mig formandsposten, var de meget fundamentale ledelsesændringer en opgave, jeg af naturlige grunde følte en vis usikkerhed over for.

Jeg er glad for at kunne konstatere, at forløbet over al forventning har været positivt, og jeg vil gerne ved denne lejlighed udtrykke en tak til alle dem, der har medvirket så langt, som vi er kommet, og har medvirket til et så positivt forløb. En velfungerende ledelsesstruktur er en absolut forudsætning for, at vi kan realisere de store ambitioner, der er lagt i udviklingskontrakten, og som vi nu drøfter med Videnskabsministeriet.

Bestyrelsen vil noget med universitetet. Igennem en ambitiøs målfastsættelse og i løbende dialog tror vi på, at den ledelse, som om nogle få måneder vil være endelig på plads, kan levere varen. Det glæder jeg mig til løbende at få dokumenteret.

I øvrigt tror jeg, at vi her på Aarhus Universitet står overfor et fantastisk spændende nyt år.

En velfungerende ledelsesstruktur er en absolut forudsætning for, at vi kan realisere de store ambitioner ...

JUST A MINUTE

New University deans appointed

Four familiar faces, and one new one. That was the result when University Rector Lauritz N. Holm-Nielsen presented the first deans ever to be appointed in the history of the University of Aarhus shortly before Christmas.

Under the Danish Universities Act of 2003, the management of each Danish university must be appointed in future, instead of being elected by the employees and students as in the past. And one of the most important tasks facing

the new deans in the months ahead is to appoint the various heads of institutes serving under them. The rector also needs to appoint one or two pro-rectors.

There were 11 applicants for the five deanships, including all the previous deans. The result means that Erik Meinel Schmidt will continue to lead the Faculty of Science, and Bodil Due and Carsten Riis will continue at the Faculties of the Humanities and Theology re-

spectively. There was some tension right up until the last minute as to whether Søren Mogensen would apply to continue as Dean of the Faculty of Health Sciences – but he did apply, and he will be continuing. But Tom Latrup-Pedersen is no longer Dean of the Faculty of Social Sciences. He is being replaced by Svend Hylleberg, who has been head of the School of Economics and Management for many years. Pp. 6-10

Computer games – are they art?

A new PhD dissertation from the University of Aarhus focuses on the role of computer games in our culture – an issue that has been neglected until now.

Computer games are despised by many people – they have been accused of destroying all powers of thought and leading to aggressive behaviour. The critics say that at best computer games merely serve as an anaesthetic for the

human spirit. But Christian Ulrik Andersen, PhD, believes that computer games can do much more than this. Unlike literature and films, computer games require the users to take action. You have to interact with the game, enabling your imagination to play a role very different from that required when reading a book. The story told is also very different, he believes.

In a recent British survey, 50 repre-

sentatives from the world of literature and 50 from the world of computer science were asked whether they thought it would be possible one day to compare the best computer games to the greatest literature produced by Man. Two-thirds of the respondents replied “yes” to this question. P. 12

Millions of Kroner granted to iNANO

Just before Christmas iNANO (the Interdisciplinary Nanoscience Center at the University of Aarhus and Aalborg University) announced some happy news: the Danish High-Technology Foundation (Teknologifonden) had issued the Center with a four-year grant of DKK 20 million. The money has been earmarked for a project concerning the development of nano nonwoven textiles. And then, while the month of January was still in its infancy, iNANO received yet another enormous grant: DKK 8.6 million from the Strategic Research Council, which is more than one-third of the latest pool distributed by the Council. This grant will be used in an interdisciplinary project concerning nanoparticles for bio-imaging, which the Center is carrying out in collaboration with Pipeline Biotech A/S, Retro-Vec and H. Lundbeck A/S. P. 4

Professor Flemming Besenbacher, head of iNANO

Development contract finalised

The development contract for the period 2006-2008 was adopted at a meeting of the University Board on 20 December, and has now been forwarded for approval by the Danish Ministry of Science, Technology and Innovation. The final contract must be signed no later than 1 April 2006.

The new development contract is an extension of the existing development contract. So no changes have been made in the six areas of special focus: Globalisation, the Knowledge Society,

Religion as a Definer of Social Norms, Theoretical Science, Molecular Medicine, and Nanoscience and Nanotechnology – the last two of these areas requiring a huge investment of resources and construction activities costing billions of Danish Kroner over a number of years.

The development contract is also intended to constitute an overall strategy document with a view to raising the profile of the University in the world around us. The University of Aarhus

plans to:

- strengthen its research and compete with the very best
- provide effective degree programmes of the highest quality
- function as a driving force for the knowledge society
- achieve a high level of internationalisation in research and education
- distinguish itself by high quality in all areas of activity P.5

The University is a paradise for cake-lovers

And the employees and students are delighted! Even in the month of January, when Denmark is traditionally hit by an annual calorie angst resulting from an excess of gastronomic delights over the Christmas break. All the University canteens report that cake sales are as good as ever. The canteen at the Department of Mathematical Sciences

prides itself on the sheer size of the cakes on sale – just like their meat balls, which weigh 130 grams each. The State and University Library canteen has a different speciality: the cakes of Southern Jutland, with 15 different types of cake on sale.

The Student House catering company (Studerterhusfonden) delivers a wide

variety of cakes on a daily basis to the canteens in Nobelparken, the IT Science Park, the Royal Dental College, Stakladen and the canteen for the Social Sciences, where six enormous cakes are also baked every day. They literally sell like hot cakes! P. 11

Anders Correll
Redaktør
T: 8942 2331
M: 2899 2235
ac@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
campus@au.dk

Hans Plauborg
Journalist
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Sys Vestergaard
Journalist
T: 8942 2335
M: 6020 2626
scv@adm.au.dk

Universitet i medvind

Aarhus Universitet står stærkt i konkurrencen om de øgede midler. Tiden er også gunstig for endnu tættere samarbejder inden for sektoren, siger rektor Lauritz B. Holm-Nielsen.

Økonomisk går det godt i Danmark. Så godt, at vi om få år vil have afviklet udlandsgælden. Og ifølge de politiske udmeldinger fra Christiansborg er der ikke bare politisk, men også økonomisk vilje til at satse på universitetssektoren lige nu. Samtidig ruller globaliseringsprocessen derudad med alt, hvad det indebærer af vidensudveksling, samarbejde og konkurrence på tværs af landegrænserne.

– Jeg forstår de politiske signaler således, at Danmark skal spille en aktiv rolle i den kommende globaliseringsproces, og at universitetssektoren med dens vidensopbygning og uddannelse skal være primus motor i udviklingen. Det forudsætter store investeringer fra samfundet i forskning, udvikling og uddannelse, og her står Aarhus Universitet særdeles godt rustet til at påtage sig sin rolle i opbygningen af videnssamfundet og med hensyn til at hæve kvaliteten og åbne landet for internationalisering, siger rektor Lauritz B. Holm-Nielsen.

Det kan kun gå fremad

– Vi har medarbejderne, infrastrukturen, politisk opbakning, opbakning fra vores by og region, og vi kan tiltrække de gode studenter. Så kan det kan kun gå fremad. Uanset om man lægger flere af de offentlige forskningsmidler ud i fri konkurrence og måske beslutter sig for at ud-

skyde Barcelona-målsætningen om, at tre procent af BNP (en procent fra det offentlige og to procent fra det private, *red.*) skal gå til forskningen i 2010 – så står vi til vækst, siger rektor.

– Men det er langt fra sikkert, at alle kommer til at lave det, de laver i dag. Derfor skal vi være omstillingsparate og villige til at tage nye udfordringer op inden for vores kompetenceområder. Og jeg tror rent ud sagt, at både medarbejdere og studerende ved Aarhus Universitet er åbne over for de kommende udfordringer, siger en superoptimistisk rektor, der dog ikke lægger skjul på, at konkurrencen om forskningsmidlerne, de spændende job og de nye samarbejdspartnere bliver hård.

Danmarks største universitet?

Lauritz B. Holm-Nielsen har ved flere lejligheder slået fast, at Aarhus Universitet ikke har et kritisk-masse-problem. Universitetet har en størrelse og en placering, der gør det muligt at skabe de stærke forskningsmiljøer og tiltrække de dygtigste forskere og et stort antal kvalificerede studerende.

Når det er sagt, så er han dog meget åben over for at diskutere samarbejde, konsortiedannelser og yderligere fusioner med både uddannelsesinstitutioner og forskningsinstitutioner. Og ifølge ham er timingen for den type diskussioner helt rigtig.

– Hvis der overhovedet skal diskuteres ny struktur i vores tid, så skal det gøres nu, hvor sektoren står til vækst og har stor samfundsmæssig betydning. Det er langt mere smertefuldt at indgå fusioner og lignende i en nedgangsperiode, hvor man er tvunget til at skære ind til benet.

På spørgsmålet, om der skal dannes et stort universitet i Århus, siger rektor:

– Vi er i den heldige situation, at man kan nå stort set alle uddannelsesinstitutioner i Århus på mindre end 10 minutter med en bybus – vi bor stort set alle på samme campus, så der er rigtig gode muligheder for et tæt samarbejde. Vi skal naturligvis ikke glemme hverken Aalborg Universitet eller Syddansk Universitet, men hvis vi bare arbejdede tæt sammen inden for bygrænsen, så ville vi være landets største universitet.

– Nu har Aarhus Universitet ikke problemer med størrelse eller rekruttering. Vi ligger over den kritiske masse, men set i forhold til Bologna-processen, og det at kunne tilbyde de helt rigtige uddannelseskombinationer, kunne der være mange fordele ved et tættere samarbejde inden for bygrænsen, siger Lauritz B. Holm-Nielsen.

Anders Correll / ac@adm.au.dk

Hurtigere vej til forskerne

Så er PURE i luften. Et nyt it-system forsyner alle forskere med en hjemmeside. Det gør det nemmere både at finde frem til dem og at registrere deres aktiviteter inden for forskning og formidling. Med tiden får alle ansatte på universitetet en hjemmeside.

Det skal være nemmere at finde ud af, hvem der forsker i hvad på Aarhus Universitet. Derfor vil universitetet nu lancere netportalen “Find en forsker”, som med få museklik via emneord eller en fritekstsøgning hurtigt sætter f.eks. journalister i kontakt med relevante forskere på universitetet.

Når det nu bliver muligt at gøre forskningen mere synlig, skyldes det, at alle forskere får en personlig standardhjemmeside via it-systemet PURE (PUBlication&REsearch Platform). Her skal de i den kommende måned indtaste oplysninger om deres forskningsområde(r), publikationer, formidling og et cv, som eksperterne brugere får adgang til via den ny portal.

– Vi går først i luften med “Find en forsker”, når et rimeligt bredt felt af forskerne har lagt disse oplysninger på deres hjemmeside og indplaceret deres forskning inden for en eller flere af de 11 kategorier af emneord, der er opstillet for at lede eksperterne brugere på vej, forklarer kommunikationschef Anders Frølund.

Emneordene bryder med de gængse fakultetsgrænser og er tænkt som emner som f.eks. “Lande og

områder”, der i yderligere to fastlagte niveauer præciseres nærmere. På et fjerde niveau har forskerne så mulighed for at anvende mere fagspecifikke termer.

Effektivt system

Den øvelse var lektor Thorsten Borring Olesen igennem, da Institut for Historie og Områdestudier deltog i det pilotprojekt, som blev afviklet før lanceringen af PURE og også gav anledning til en række ændringer og fejlrettelser.

– Systemet gør effektivt omverdenen opmærksom på, hvad vi arbejder med. Og det er fint, der også er et link til forskerens oprindelige hjemmeside, hvis der er ønske om at bevare den, siger Thorsten Borring Olesen. Han mener, det af hensyn til konkurrencen er vigtigt, at eksperterne på Aarhus Universitet er lige så synlige for medierne som forskere på andre universiteter.

Genbrug

Ud over at synliggøre forskningen betyder PURE også, at den enkelte forsker fremover kun skal vedligeholde oplysninger om publicering og formidling ét sted. Herfra kan de trækkes ud og bruges i bl.a. univer-

sitetets årsberetning og Den Danske Forskningsdatabase.

Institutlederne har ansvaret for, at alle forskere lægger de relevante oplysninger på hjemmesiden, ligesom de skal sikre, at forskerne også kobler sig på et af emneordene. Institutlederne skal også kvalitetssikre oplysningerne på de enkelte hjemmesider. Det betyder bl.a., at de skal godkende, at forskernes publikationer og aktiviteter er registreret i de rigtige kategorier. Aarhus Universitet opererer med syv typer af publikationer, som Rektorkollegiet har gjort til sine officielle. Så på dette område er det nu muligt direkte at “benchmarke” de syv universiteter, som foreløbig har taget PURE i brug. Anders Frølund siger, det er første gang, han har oplevet, at så mange universiteter bruger et fælles redskab.

Når PURE er indkørt blandt forskerne, vil de øvrige ansatte på universitetet også få deres egen hjemmeside.

Læs mere om PURE på www.au.dk/pure

Helge Hollesen / campus@au.dk

Vi brænder da ikke tidsskrifter

Der går rygter om, at Statsbiblioteket er ved at rydde op i gamle udenlandske bøger og tidsskrifter. Nogle har endda hørt rygter om, at biblioteket ligefrem futter dem af i et stort bål. Men det er historien om en fjer, der blev til fem høns.

Det er rigtigt, at Statsbiblioteket er ved at rydde op i forbindelse med, at en del gamle bøger og tidsskrifter skal flyttes til et nyt magasin i Skejby. Men de bliver ikke brændt, og oprydningen i arkiverne bygger på en meget grundig brugsstatistik.

– Vi brænder bestemt ikke noget. Det bliver kørt til papirmøllen, som man gør med den slags, forklarer biblioteksdirektør Svend Larsen.

Grundig statistik

Han ved, at nogle finder det kontroversielt at smide trykte ord ud – også selv om det drejer sig om tyske medicintidsskrifter fra 20'erne, som ingen låner mere, og som – hvis det bliver nødvendigt

– altid kan skaffes fra Tyskland. Men der er ikke noget alternativ.

– Vi har hverken plads eller råd til at opbevare alt det udenlandske. Det danske er vi forpligtet til at gemme. Når vi kasserer noget, sker det på baggrund af en grundig statistik. F.eks. må materialet ikke have været udlånt de sidste tre år, siger Svend Larsen og påpeger også, at der skeles til, om der er tale om tidsskrifter inden for fag, der findes på Aarhus Universitet.

– Der er grænser for, hvor mange landbrugstidsskrifter, vi behøver at have, konstaterer han.

Tidligere har biblioteket forsøgt at afsætte “forældet” materiale til udlandet. Men her har meldingen altid været “ingen interesse”.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

To million-bevillinger til iNANO

Lige før jul kunne iNANO, Det interdisciplinære Nanoscience-center ved Aarhus Universitet og Aalborg Universitet, glæde sig over en 20 mio. kroners bevilling over fire år fra Højteknologifonden. Pengene er øremærket til et projekt vedrørende udvikling af "nano-nonwovens", der er ikke-vævede tekstiler. Projektet laves i samarbejde med den eneste danske producent af nonwovens, Fibertex A/S, der i dag fremstiller de ikke-vævede tekstiler til brug i bleer, møbler og madrasser samt i bilindustrien og som såkaldte geotekstiler i vej- og havnebelægning.

Ud over de 20 mio. kr. fra Højteknologifonden skyder Fibertex og iNANO hver yderligere 20 mio. kr. i projektet.

Januar var så knap i gang, før iNANO stod som modtager af endnu en millionbevilling: 8,6 mio. kroner fra Det Strategiske Forskningsråd. Dermed fik nanocentret over en tredjedel af den samlede pulje i denne omgang fra rådet. Pengene er givet til et tværfagligt projekt om nanopartikler til "bio-imaging", som centret laver i samarbejde med Pipeline Biotech A/S, RetroVec og H. Lundbeck A/S. Bio-imaging gør det muligt at visualisere levende celler eller væv, og det har været noget nær en revolution for lægevidenskaben, som kan bruge den til både at diagnosticere og behandle sygdomme. F.eks. kan lægerne via teknikken sikre, at medicinen når frem til de rigtige steder i kroppen. /scv

Læs mere om de to bevillinger på www.au.dk/da/nyheder/presse/

Millionstøtte til ny kræftbehandling

Da Højteknologifonden før udgangen af 2005 uddelte millionbevillinger til 12 ud af 158 ansøgninger, var Institut for Lageringsfaciliteter ved Aarhus Universitet en af modtagerne. Højteknologifonden gav 10 mio. kr. til et projekt, som instituttet har sammen med Ingeniørhøjskolen i Århus samt Danfysik A/S og B. Rustfrit Stål A/S. Målet med projektet er at udvikle en ny metode til strålebehandling, som rammer kræftceller meget præcist og kun dræber dem, mens det omkringliggende væv i højere grad skånes.

Bivirkningerne forventes at blive mindre, og patienten kan nøjes med færre behandlinger.

Ud over de 10 mio. kr. fra Højteknologifonden poster projektparterne selv 10 mio. kr. i projektet. /scv

Mere om projektet på www.au.dk/da/nyheder/presse/

Lønnen er tjent hjem adskillige gange

I alt for mange tilfælde køber institutter og afdelinger for dyrt ind. Cand.oecon. Søren Hvilsted blev ansat for godt et år siden på Aarhus Universitet for at optimere universitetets indkøb, og der er et tocifret millionbeløb at spare hvert år.

INDKØBSBESPARELSER

På et år har indkøbskoordinator Søren Hvilsted fundet besparelser for fem mio. kr., som universitetet fremover vil spare hvert år, og han kommer ikke til at mangle opgaver, for der er stadig potentiale for at spare yderligere 25 mio. kr. om året, vurderer han.

Søren Hvilsted har til opgave at endevende universitetets indkøb af alt lige fra kuglepenne og kopimaskiner til forsknings- og laboratorieudstyr. Universitetet indkøber hvert år "forhandlingsbare" varer for 500 mio. kr., dvs. varer, som universitetet selv kan forhandle pris på – det er stort set alt ud over skatter, afgifter og husleje.

I mange år har det været sådan, at institutterne selv har foretaget deres indkøb, og det har medført, at der er op mod 20 leverandører, erfarer Søren Hvilsted, på samme varegruppe.

I alt har universitetet 5500 leverandører, og det burde kunne skræres ned til det halve, siger han resolut.

2200 kr. mere for samme stol

Ved at købe ind sammen kan universitetets enheder og dermed universitetet spare penge på en lang række standardvarer, uden at det går ud over kvaliteten.

– Jeg plejer at sige, at vi har købt kuglepenne til samme pris som Hedested Præstegård, siger han for at give et eksempel og tilføjer, at det handler om at købe kuglepenne hos bestemte leverandører, som universitetet har en aftale med. Det har Søren Hvilsted f.eks. fået lavet på kontorartikelområdet.

– Vi forventer, at vi har sparet mellem 5 og 20 procent på de varer nu.

Alle fakturaer fra alle enheder på Aarhus Universitet kommer forbi Søren Hvilsted, og deraf kan han se, at en kontorstol er købt til 5500 kr., hvor den samme type stol via de aftaler, Søren Hvilsted har forhandlet hjem, koster 3300 kr. Han kan også se, hvis et laboratorium betaler dobbelt så meget for samme gasart eller kemikalier som et andet institut hos samme leverandør.

– Der kan sågar på et institut være flere aftaler til forskellige priser på samme varer, fordi de enkelte forskningsenheder køber ind hver for sig, siger Søren Hvilsted.

EU-krav overses

Det er i høj grad også et spørgsmål om at spare tid – og dermed penge. Det er spild af tid, at en medarbejder et sted i organisationen indhen-

ter materiale, tjekker priser, kontakter leverandører etc. for at købe en lampe, hvis der allerede er lavet aftaler på universitetets vegne med lampeleverandører. Så når institutter, centre og afdelinger skal købe en vare, anbefaler Søren Hvilsted, at den indkøbsansvarlige først tjekker hjemmesiden www.au.dk/indkob og finder ud af, om og i så fald hvor universitetet har indkøbsaftale.

Det er ikke kun et hensyn til prisen, han som indkøbskoordinator tager hensyn til. Universitetet er juridisk set en enhed, og dermed er det forpligtet af et EU-krav om at sende sine indkøb i udbud, når det køber for over 1,7 mio. kr. af en bestemt varegruppe inden for en periode på min. to år. De enkelte enheder skal derefter købe deres varer hos de leverandører, som har vundet udbuddet.

– Der er mange eksempler på, at det ikke sker, men det er, fordi de indkøbsansvarlige rundt om på institutter og afdelinger ikke har været

opmærksomme på EU-kravet. De tænker ikke på, at universitetet er en juridisk enhed, og at institutterne derfor er fælles forpligtet, forklarer Søren Hvilsted.

Det er primært kommende aftaler, han forhandler, men han har også eksempler på, at eksisterende kontrakter er blevet forhandlet ned i pris.

– På en leasingkontrakt alene på kopimaskiner fik vi forhandlet prisen ned med 472.000 kr., siger Søren Hvilsted.

Fælles indkøb med andre institutioner

Som samlet enhed øger universitetet sin forhandlingstygde, og den kan universitetet yderligere udnytte ved at gå sammen med andre institutioner for at opnå endnu bedre priser. Det gjorde Aarhus Universitet i et køb af 80 kopimaskiner sammen med Århus Købmandsskole og Aalborg Handelsskole. For at kunne indgå i den slags besparende samar-

bejder skal Søren Hvilsted kende behovet på Aarhus Universitet, og det gør han ved at kontakte relevante medarbejdere. Det kunne være it-folk i dette tilfælde samt trykkere på universitetet, og de er så f.eks. med ude og se maskinerne for at vurdere deres funktioner og kvalitet. At de omtalte trykkere mødtes og talte sammen, gav i øvrigt den ekstravinst, at de nu køber papir sammen og sparer op mod 10 procent.

Generelt opbygger Søren Hvilsted følgegrupper på de forskellige varegrupper, så der kan etableres lignende samarbejder.

Lars Kruse/AU-foto

Indkøbskoordinator Søren Hvilsted (th.) og den nyansatte assistent Dennis Nielsen kigger universitetets indkøb af alt fra kuglepenne, kopimaskiner og kittelvask til it-hardware og forskningsudstyr efter i krogene. Indtil videre har eftersynet givet besparelser på fem millioner kroner årligt.

Kontrakten på plads

Udviklingskontrakten for 2006-2008 blev vedtaget på bestyrelsesmødet den 20. december og er nu sendt til godkendelse i Videnskabsministeriet.

Rektor Lauritz B. Holm-Nielsen løftede sløret for den nye kontrakt på julemødet den 21. december i Søauditorierne.

STRATEGI

Den nye udviklingskontrakt, også kaldet UK3, fordi det er den tredje udviklingskontrakt, universitetet skal indgå med Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, er en videreudvikling af den eksisterende udviklingskontrakt. Derfor er der heller ikke ændret på de seks fokusområder: Globalisering, Viden-samfundet, Religion som normsæt-ter, Teoretisk naturvidenskab, Molekylær medicin og Nanoscience og nanoteknologi, hvoraf de to sidst-nævnte er meget ressourcetunge aktiviteter med store byggeaktiviteter, der over en årrække vil løbe op i en milliardinvestering.

UK3 er også tænkt som et overordnet strategipapir, der skal medvirke til at brande universitetet over for omverdenen. Det skal således stå klart for enhver, at Aarhus Universitet er parat til den vækst, der nu lægges op til inden for sektoren, og at universitetet påtager sig sin rolle som drivkraft for vidensamfundet.

Turbo på forskeruddannelsen

– Vi vil allerede nu sætte turbo på forskeruddannelsen. I dag starter ca. 250 på en ph.d.-uddannelse ved Aarhus Universitet. Målet er, at vi i 2008 kan optage op imod det dobbelte, og at vi i løbet af tre år kommer op på en bestand af forskerstuderende på ca. 2.000, hvoraf 20-25 procent gerne må være udlændinge, siger rektor Lauritz B. Holm-Nielsen.

Dermed påtager Aarhus Universitet sig en betydelig rolle med hensyn til at uddanne eliteforskere på et internationalt niveau. Forskeruddannelserne kan ifølge rektor ske efter den nye 4+4-model, som i dag bl.a. praktiseres på Det Naturvidenskabelige Fakultet, eller efter den mere gængse 5+3-model.

– Det vigtigste er, at vi får fjernet den flaskehals, der i dag er ved overgangen fra specialet på kandidatuddannelsen til ph.d.-graden. Specialeskrivningen skal fremover integreres i ph.d.-uddannelsen, uanset hvilken model man vælger, siger Lauritz B. Holm-Nielsen.

Fokus på universitetspædagogik

UK3 lægger også op til et kvalitetsløft af uddannelserne. Alle uddannelser skal akkrediteres efter internationale standarder, og Aarhus Universitet vil aktivt medvirke til at udvikle en model for akkreditering. For at sikre, at pædagogikken i undervisningen er helt i top, er der planer om at styrke det universitetspædagogiske netværk på universitetet som et nationalt center for universitetsuddannelse.

– Målet er styrke de igangværen-

de aktiviteter inden for universitetspædagogikken, så Aarhus Universitet også bliver proaktiv på dette felt, siger rektor.

Hvad angår studiemiljøet, så kan man også her se frem til forbedringer. Aarhus Universitet skal opleves som et åbent og indbydende universitet med et fremragende studiemiljø.

– Vi har et godt studiemiljø, men vi vil arbejde på at gøre det endnu bedre. De studerende skal føle, at det ikke kan blive bedre. Derfor skal vi udbygge den eksisterende vejledning, der vedrører studieaktivitet, studieskift og overgangen til erhvervslivet. Det betyder bl.a., at det skal være let og overskueligt for de studerende at tilrettelægge fleksible og moderne uddannelser af høj kvalitet, og at vi i højere grad skal hjælpe de færdige kandidater i gang på arbejdsmarkedet.

Blandt de bedste i Europa

Aarhus Universitet er fortsat placeret blandt de bedste europæiske universiteter og er ifølge *Times Higher Education Supplements* ranking fra 2005 nr. 165 i verden. Denne ranking bygger blandt andet på peer review af hovedområderne og viser også, at Det Naturvidenskabelige Fakultet og Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet er placeret som henholdsvis nr. 47 og 68 blandt de bedste i verden inden for disse fagområder.

– Der er få ting, der adskiller os fra at være i top 100. Hvis vi f.eks. fordoblede antallet af udenlandske studerende, ville vi ligge meget tættere på top 100 – men det kan vi ikke løse alene. Det er f.eks. meget vanskeligt at komme ind i Danmark, hvis man ikke er EU-borger – også som studerende. Men vi kan blive bedre til at markedsføre universitetet internationalt. Derfor skal vi satse meget på at hente dygtige gæsteforskere og -professorer fra udlandet, som kan gøre det mere attraktivt at læse på Aarhus Universitet.

En anden årsag til, at Aarhus Universitet er placeret som nr. 165, er, at de tre fakulteter Samfundsvidenskab, Humaniora og Teologi naturligt har en national publiceringsstrategi, som ikke tæller i THES' ranking.

– Det er naturligvis først og fremmest Sundhedsvidenskab og Naturvidenskabs internationale publiceringsaktiviteter, der trækker os op. Så hvis de tre øvrige fakulteter kom et skridt længere ud med deres publiceringsstrategi, ville vi naturligvis også placere os bedre på listen, siger rektor.

En væsentlig forøgelse af publiceringsaktiviteten er ikke en målsæt-

Kort før jul præsenterede rektor Lauritz B. Holm-Nielsen udviklingskontrakten på et møde i Søauditorierne, hvor 600 ansatte deltog.

ning i den nye udviklingskontrakt.

– Vi har en meget stærk og flot publiceringsprofil, så at love, at vi kan forbedre den, ville være halsløs gerning. Jeg kan ikke forlange, at vores forskere skal publicere betydeligt mere, end de gør, men vi kan arbejde med kvaliteten og sikre os, at vores resultater når en så bred modtagerkreds som muligt i den store verden, forklarer Lauritz B. Holm-Nielsen.

En af de bedste arbejdspladser

Arbejds miljøet på universitetet er ikke beskrevet i UK3.

– Efter min mening er Aarhus Universitet en af Danmarks bedste arbejdspladser. Et godt arbejdsmiljø skal være en selvfølge på Aarhus Universitet og ikke noget, vi behøver

en ministeriel underskrift på. Det, der kendetegner Aarhus Universitet, er et spændende og stabilt arbejdsmiljø med store frihedsgrader. Det skal vi værdsætte, og så skal vi bruge de eksisterende rammer til at skabe en endnu bedre arbejdsplads, herunder sikre medarbejderne en livslang uddannelse, siger rektor.

Udviklingskontrakten skal nu forhandles på plads mellem Aarhus Universitets bestyrelse og Videnskabsministeriet. Den endelige kontrakt skal være underskrevet senest den 1. april 2006. Forslaget kan ses på www.au.dk/da/bestyrelse/2005/6-2005/p5

Anders Correll / ac@adm.au.dk

Humanistiske forskere møder erhvervslivet

Erfaringerne viser, at humanistisk viden har bundlinjekonsekvenser for danske virksomheder, men hvordan vedligeholder og udvikler man samarbejdet mellem forskere og erhvervsliv?

Onsdag den 25. januar afholder Det Humanistiske Fakultet en konference om humanistisk forskning, dansk erhvervsliv og den globale virkelighed, hvor både forskere og repræsentanter for dansk erhvervsliv deltager.

Tid og sted: Onsdag den 25. januar klokken 12.30-16.30. Søauditorierne, Auditorium 4, bygning 1252, Universitetsparken.

Tilmelding senest onsdag den 18. januar på telefon 7026 5126 eller på www.pluss.dk/konference. Konferencen er gratis. /hp

Akkreditering til Århus-institut

Retsmedicinsk Institut under Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet er som det første universitetsinstitut i Århus blevet akkrediteret af DANAK – Danmarks nationale akkrediteringorgan.

Akkreditering er en uafhængig bedømmelse af instituttets kompetence og evne til at udføre en bestemt opgave i overensstemmelse med de givne specifikationer. Akkrediteringen har stor betydning, fordi instituttet dermed kan dokumentere over for kunder, myndigheder og andre samarbejdspartnere, at kvaliteten af de retsmedicinske undersøgelser lever op til kravene i standarder og lovgivning. Akkrediteringen betyder også, at instituttets undersøgelsesresultater umiddelbart vil have accept internationalt. /hp

Nobelprisvinder talte til unge forskere

Er det rigtigt, at rygere har det sjovere? Koffein forbedrer udholdenhed hos 75-årige. Knæskader blandt gulvlæggere.

Foredragene kom vidt omkring, da ca. 300 ph.d.-studerende fra Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet var samlet for at fortælle om de nyeste resultater af deres forskning ved "ph.d.-dagen" den 12. januar.

Arrangementet var det største, der nogensinde er holdt for ph.d.-studerende i Århus, og der var prominente gæster til stede.

Blandt andre professor Peter Agre fra Duke University i North

Carolina og æresdoktor ved Aarhus Universitet, der modtog nobelprisen i kemi i 2003. Han afsluttede dagen med et foredrag om, hvad der kendetegner god forskning. Forinden havde en anden verdenskendt forsker, professor i neurovidenskab ved Karolinska Institutet i Stockholm Tomas Hökfelt, fortalt om hjernens signalstoffer fra deres spæde oprindelse i celler til deres betydning for mennesker.

/hp

Nobelpristager
Peter Agre

Søren Kjeldgaard/AU-foto

Fristende at fortsætte

Søren Mogensen undskylder de få minutters forsinkelse. Travlheden lyser ud af ham, men i det øjeblik han har sat sin taske fra sig og sig selv tilrette i stolen, bliver han meget nærværende, og interviewet er i gang.

Den 59-årige professor i virologi har haft sin daglige gang i Bartholin Bygningen i snart 32 år og færdes der selvsagt hjemmevant. Hjemme føler han sig også i Paris, fortæller han i løbet af interviewet. Det følger der en forklaring på senere. I første omgang skal det handle om rollen som dekan. Søren Mogensen slår fast, at hans i alt ni år som dekan har været en fornøjelse.

– Og jeg har aldrig ligget søvnløs om natten. Alligevel havde han ikke regnet med, at han ville søge stillingen.

– Jeg havde for så vidt besluttet, at jeg ville stoppe, når min dekanperiode udløb. Jeg ville tilbage til mit professorat i virologi, siger han.

Som dekan har han haft et lille kontor i fakultetssekretariatet og ellers beholdt sit kontor i Bartholin Bygningen, så han kunne køre sit laboratorium videre. Der har været en daglig leder i hans sted, men han har fulgt arbejdet, deltaget i møder, haft vejledning osv.

– Det ville nok tage et halvt år at komme på niveau igen, men jeg tror ikke, at jeg ville have problemer med at komme tilbage til forskningen. Jeg havde også annonceret, at jeg ikke vidste, om jeg ville søge stillingen. Det var reelt nok, for jeg vidste det ikke.

– Hvorfor ombestemte du dig?

– Når jeg valgte at søge alligevel, handler det om, at der i øjeblikket kommer meldinger fra regeringen om, at der nu skal sættes på uddannelse og forskning, og at der kommer mange flere midler, så vi kan lave store fremskridt, og det var fristende, siger Søren Mogensen, der var oppe mod tre andre ansøgere, så vidt CAMPUS erfarer.

Manglende drive

Som nyuddannet kandidat ville Søren Mogensen være praktiserende læge, men pga. overproduktion af læger kneb det voldsomt med turnusstillinger, da han dimiterede. I stedet fik han job som adjunkt på Institut for Medicinsk Mikrobiologi. Det er 33 år og adskillige karrierespring på universitetet siden. Han smiler, da han fortæller, at han til tider har tænkt over, hvad der gjorde, at han aldrig kom væk.

– Jeg har en analogi, jeg fortæller, når jeg har været i galgenhumoristisk humør. Jeg havde et vikariat i en sommerferie, mens jeg læste, på Statshospitalet i Viborg – et psykiatrisk hospital. Der lagde jeg mærke til, at usædvanligt mange fra Mors blev indlagt. Overlægen forklarede, at det gjaldt alle øsamfund. Alle dem, der er noget fut i, sørger for at komme væk fra øen, resten – alle med skavanker og dårlig psykisk konstitution – bliver tilbage. De har ikke overskud til at komme væk. På lignende vis har jeg tænkt på, at det måske var manglende drive, der gjorde, at jeg aldrig kom videre.

En eller anden form for drive må han nu have haft. Seks år efter kandidatgraden forsvarede han sin doktordisputats, og i 1990 fik han sit professorat i virologi, mens han sad som dekan første gang.

Dekan skal være forsker

Den solide forskningskarriere har været en klar fordel, mener han. Til gengæld har han ingen lederuddannelse, så den del har været learning by doing, men sådan bør det være, siger Søren Mogensen som kommentar til, at universitetet nu har ansatte ledere, og næste skridt kunne være, at kravet om forskningsmæssige kvalifikationer droppes.

– I hospitalsverdenen og hos sundhedsvidenskabelige forskere står det som en fare, at

ledelserne – i det her tilfælde rektor, dekaner og institutledere – bliver djøfere – altså rene administratorer. Det er vigtigt at have en faglig profil og allerhelst bevare den for at være i øjenhøjde med fakultetets videnskabelige medarbejdere, så de kan respektere deres leder, og vedkommende får den nødvendige gennemslagskraft.

Fakulteterne er en anden grundpille i universitetsverdenen, som man ikke bør pille ved efter hans mening.

– Fakulteterne er som system konserverende, var der en, der for nylig indvendte i CAMPUS. Ledelsens opgave er at rydde barrierer af vejen, når man møder organisatoriske barrierer – som når folk ikke mener, at det og det kan lade sig gøre, fordi de tænker på deres egen pengekasse, medarbejdere eller studerende. Kan vi ikke det, er det rigtigt, at fakulteterne er et fag-chauvinistisk og bevarende system på en uheldig måde. Fakulteterne må ikke stille sig hindrende i vejen for samarbejde. Vi fem dekaner har givet hinanden håndslag på, at det ikke sker, for ellers graver vi fakulteternes grav.

– Hvad er faren ved det?

– Fakulteterne giver en faglig identitet. De har en tilpas håndterbar størrelse i forhold til at lægge strategier. Universitetet er anarkistisk nok, og det skal det være, for det er sådan, tingene sker, men lidt orden skal der også

være, og den giver fakulteterne.

Næppe bedre end København

– Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet er lige blevet ranket som nr. 1 i Danmark, nr. 3 i Norden, nr. 22 i Europa og nr. 68 i verden. Kan det blive ved?

– Man kan altid rykke op, men der ligger også en udfordring i at konsolidere sig. Måske lyder det uambitiøst, men det at konsolidere sådan en stilling er da noget i sig selv. Men der er samtidig også potentiale til, at det kan blive bedre, siger Søren Mogensen og tilføjer straks, at det er vigtigt at være varsom med rankings. At Aarhus Universitet på dette område skulle være bedre end Københavns Universitet, under nemlig dekanen.

– Jeg bilder mig ikke ind, at vi forskningsmæssigt er stærkere end Københavns Universitets sundhedsvidenskabelige fakultet. Det er både større og har mange esser, og som metropol har København langt større muligheder for at have en international bevågenhed. Så hvis jeg skal være helt nøgtern, tror jeg, at en af grundene til, at vi figurerer som nr. 1 i Danmark, er den strategi, vi lagde i 1990, da jeg var dekan første gang. Her definerede vi alle de sygehuse, som er tilknyttet Aarhus Universitet, som en enhed – nemlig Århus Universitetshospital.

Århus Universitetshospital er gennem årene blevet en stærk brand, bl.a. fordi det figurerer, hver gang en forsker fra et af de seks sygehuse, eller universitetet publicerer noget, i modsætning til praksis på de store hovedstadshospitaler.

– København er alene blevet bedømt på Panum Institutet. Men når det er sagt, er rankingen ikke helt ved siden af. Vi står meget stærkt fagligt i Århus.

Søren Mogensens Paris

Og nu til noget helt andet – Paris. Mens langt de fleste sundhedsvidenskabelige forskere søgte til USA på studieophold, valgte Søren Mogensen Pasteur Institutet i Paris. Det kunne kombineres med hans kone Karins interes-

Ch. Leiber/Opéra National de Paris – www.operadebasille.fr

Frankrigs nationale opera i Paris har gerne Søren Mogensen som gæst en gang om året, når han traditionen tro besøger byen sammen med sin kone i efterårsferien. Frankrig er generelt det foretrukne feriemål. Påskeferien holdes i Menton og sommerferien i en landsby nord for Nice, begge i Sydfrankrig.

Lars Kruse/AU-foto

ser for Frankrig og fransk, og med deres to børn boede de et år ved Place d'Italie i det 13. arrondissement. Det ophold har sat sine spor.

– Det 13. arrondissement, det er for os at komme hjem. Jeg kender Paris bedre, end jeg kender København.

Mindst en gang hvert år, oftest i efterårsferien, vender familien tilbage til Paris, hvor de har et stamhotel tæt på, hvor de boede engang, og her er der redt op i værelse 53 eller 54 til dem. Sidst de var i Paris, nåede de tre operaer, en ballet og to koncerter med klassisk musik samt en række museer.

Også herhjemme opsøger han gerne lignende kulturoplevelser, hvis ikke han slapper af med at gå i haven eller se en Champions League-kamp i fjernsynet.

– Der er en sammenhæng mellem godt at kunne lide ballet og fodbold. Når det er så elegant og graciøst som en Michael Laudrup, er der en indre skønhed i fodbold, som man kun kan se i ballet ellers.

Søren Mogensen regner dog ikke med at få mere tid til kultur eller havesysler, nu hvor han fortsætter som dekan. Det tager gerne nogle timer ud over en almindelig 37-timers arbejdsuge.

Lars Kruse/AU-foto

Carsten Riis glæder sig over de mange kunstværker på Det Teologiske Fakultet – blandt dem Ole Sporrings “Superflu – Vincent tegner en sol”

Ledelse er et personalegode

Carsten Riis kigger lidt forvirret på intervieweren, der har brændt sit første spørgsmål af: Du er nu den første ansatte dekan på Teologi, men bliver du også den sidste? lød det.

– Det kommer da an på, hvor mange år du vil give mig.

– *Jeg tænker nu på, om der eksisterer et selvstændigt teologisk fakultet om 7-10 år.*

– Det ved vi ikke, men vi ved, at rektor har sagt, at han har mindst fem fakulteter. Der er ikke nogen organisationsændringer på vej. I øvrigt er det slet ikke en horisont, man kan arbejde ud fra, for så får man ikke det bedste ud af sin egen eller medarbejdernes arbejdskraft. Vi går helt selvfølgelig ud fra, at Aarhus Universitet skal have et teologisk fakultet, for det er det, der er med til at gøre det til et rigtigt universitet, siger Carsten Riis på en måde, så man forstår, at han helst vil sætte et hurtigt punktum i den diskussion.

– Hør nu her. Lige nu er vi ramt af en bølge, hvor stort er godt. For ikke så længe siden var det småt, der var godt. For mig handler det om at se på, hvor opgaverne løses bedst. Vi har en sikker og overbevisende opgaveløsning her på fakultetet, og det må rektor jo også mene, når han valgte at slå dekanstillingen op.

Synlig ledelse

Med sine 44 år er Carsten Riis klart den yngste af de fem fakultetsledere. Hans ledelseserfaring er kort og koncentreret – først tre år som studieleder og de sidste små fire år som dekan.

– Jeg har haft et lidt specielt meriteringsforløb. Jeg var kun midt i 30'erne, da jeg skrev doktordisputats, og samme dag, jeg blev ansat som lektor, blev jeg også gjort til studieleder. Det var “straffen” for at blive tidligt færdig med disputatsen, siger Carsten Riis med et smil.

Straffen viste sig at være en belønning. Carsten Riis befandt sig godt med ledelses- og administrationsarbejde, og da dekanposten blev ledig efter Peter Widmann, stillede han op og blev valgt.

– *Var du i tvivl, om du skulle søge din egen stilling?*

– Nej, for jeg fik tidligt en fornemmelse af, at man her i huset gerne så, at jeg søgte. Den

opbakning lagde jeg stor vægt på. Jeg havde tre kriterier for at stille op: Jeg ville være sikker på, at jeg havde en generel opbakning. Desuden ville jeg vente og se, hvem der blev rektor, og så ville jeg selvfølgelig se selve stillingsopslaget. Da de ting var på plads, var jeg ikke i tvivl.

– *Hvordan ser du dine ledelsesmuligheder under den nye styreform?*

– Lige nu fokuseres der meget på, at lederne ansættes, men universitetsloven har jo allerede eksisteret i over to år, så magtbeføjelserne og ansvarsområderne kender vi. I mit eget hoved er der ikke den store forskel på at være valgt eller ansat. Men det er klart, at mulighederne for at prioritere og arbejde med strategi og målsætninger er blevet styrket, og som ledere kommer vi i høj grad til at benytte os af de muligheder de kommende år.

– *Er det ikke svært at lede forskere?*

– Hvis du spørger folk her på stedet, tror jeg, mange vil sige, at de med mig og min prodekan Troels Nørager har fået en langt mere synlig ledelse, en ledelse, der stiller forventninger og anerkender godt arbejde. Det er ikke pengene, der driver folk her, men anerkendelsen udadtil og indadtil. Det skal en god ledelse forstå. På den måde bliver god ledelse et personalegode.

Balance mellem forskning og undervisning

Det strategiske ledelsesarbejde er noget af det, Carsten Riis glæder sig allermost til at komme i gang med.

– Det er måske det mest interessante ved at skulle være dekan de kommende år. Der bliver mere ledelse og mindre administration. Jeg skal sammen med medarbejderne styre fakultetet i en bestemt retning, og derfor holder vi bl.a. et stort strategiseminar på Sandbjerg Gods i marts.

– *Kan du afsløre noget af det, du har på programmet?*

– Jeg vil gerne diskutere, hvordan vi finder en fornuftig balance mellem forskning og undervisning. Den kan være svær at finde, fordi forskningens karakter er, at den altid bevæger sig ud i det nye og ukendte, mens undervisningen er det samlende element. Vi

kommer til at diskutere, hvordan vi differentierer opgaverne. Skal man f.eks. holde forskning og undervisning sammen på alle niveauer helt ned til den enkelte person og sige, at alle er lige gode til begge dele? Kan man forestille sig, at der vægtes forskelligt hen over den enkeltes karriereforløb? Nogle er gudsbenådede formidlere, mens andre måske sidder med et stofområde, som medierne ikke står på nakken af hinanden for at skrive om, og så skal vedkommende ikke tvinges til at lave tre populærvidenskabelige artikler om året.

– Vi skal også diskutere vores samarbejder med andre fakulteter og uddannelsesinstitutioner. Vi har et succesfuldt samarbejde med Handelshøjskolen om uddannelsen i arabisk, hvor vi næste år fordobler studenteroptaget, og vi har planer om at samarbejde med samfundsfagene om et suppleringsfag inden for religion, politik og samfund.

Flere linjer på teologi

Det har ellers ikke været så let at skaffe “kunder i butikken” på Det Teologiske Fakultet de seneste år. Samtidig har frafaldet på teologi ifølge dekanen selv været kolossalt.

– Det har ikke været godt. En af forklaringerne er, at det stiller store krav at læse teologi – ikke mindst sprogkravene i begyndelsen af studiet er store. Derfor har vi bl.a. lavet en studiereform, så sprogkravene spredtes mere. Desværre har vi også haft indtryk af, at en del har søgt ind på studiet og brugt det som en ventestation, fordi de ikke kunne komme ind andre steder.

– *Men vil I gerne have flere studerende?*

– Ja, vi vil gerne have flere gode studerende.

– *Så skal man jo ud og håndplukke dem.*

– Tja ... det er jo allerede en start, hvis vi slipper for dem, der bruger studiet som en ventestation. Vi bliver også nødt til at se på, hvordan arbejdsmarkedet ser ud for kandidaterne. Lige nu uddanner vi faktisk nogenlunde det antal, der svarer til behovet på det primære arbejdsmarked. På det brede arbejdsmarked inden for undervisning, kommunikation og administration er teologerne i dag trængt af humanister og folk med mere specifikke faglige uddannelser.

– *Får det betydning for indholdet af teologiuuddannelsen?*

– Det kan det få på kandidatuddannelsen, hvor vi skal overveje, om vi skal have flere linjer. Bortset fra det synes jeg nu, fremtiden tegner lys. Den viden og de kompetencer, der ligger her på fakultetet, er jo i den grad blevet noget af det, der sætter dagsordenen ude i samfundet, og som der efterspørges kvalificeret akademisk viden om.

Havemanden

Carsten Riis har været fascineret af Balkan og de ortodokse kirkers historie, siden han som ung kørte Sydøsteuropa tyndt på sin BMW-motorcykel. Motorcyklen har han endnu, men det er nu ikke den, han bruger sine søndage sammen med.

– Når jeg holder fri, kan jeg godt lide at være i haven. Men man skal lave noget derude, slå græs, kløve brænde eller beskære træer. Der er ikke noget ved bare at sidde der, siger Carsten Riis, der i sin fritid også gør et forsøg på at holde sig opdateret på den litterære front – især nyere dansk skønlitteratur. Og så måske en lille smule ledelseslitteratur.

– Jeg hører bestemt ikke til dem, der bliver voldsomt tiltrukket af de bunker af ledelseslitteratur, man kan finde i en transithal i en lufthavn. Men jo, jeg læser da en smule af det. Det gør jeg.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Formen har aldrig været bedre

Svend Hylleberg er sådan en type, man takker for at få en skideballe af. Og det kan man sagtens risikere at få. For den mangeårige økonomiprofessor og leder af Institut for Økonomi er ikke bange for at sige sin mening med ord og udtryk, så også havnearbejderen kan forstå den. Selysikkerheden har næsten evangelisk karakter. De fleste sætninger indleder han med et: "Det er jo helt klart, at ...". Der er altså ikke noget at misforstå. Udtalelserne er *ex ca-thedra*.

Og alligevel er der altid en sprække, en plads til humor og selvironi. Hans gestus er imødekommende, og i kombination med den pondus og autoritet, mange år som succesfuld leder og forsker giver, gør det, at Svend Hylleberg har noget at have sin kontante facon i. Det sidste er han godt selv klar over.

– Det er jo helt klart, at det er langt lettere at være en succesfuld leder i et akademisk miljø, hvis man selv har sat sig videnskabelige spor. Det giver simpelthen en legitimitet som leder. Hvis man for eksempel sidder til en medarbejderudviklingssamtale med en ansat og må sige, at det vist ikke går så godt med vedkommendes forskning, så er det jo ikke så godt, hvis vedkommende kigger på en og siger: "Det har det vist heller aldrig gjort med din." Dermed siger jeg ikke, at man ikke kan blive en god leder på universitetet uden at have sat sig ret mange videnskabelige spor. Men det er op ad bakke, siger Svend Hylleberg, der selv er den mest internationalt citerede forsker på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. Dét kræver utvivlsomt, at man står tidligt op.

Ikke en retrætepost

Og det gør Svend Hylleberg da også. Mellem fire og fem. Så har han fået fem timers søvn og er klar til en lille times løbetur i skovene ved hjemmet i Hammel. Derefter går turen til universitetet, hvor der fra den 1. februar venter et arbejde som dekan.

– *Er dekanstillingen en retrætepost?*

– Nej da. Jeg har aldrig haft planer om at gå på pension, inden jeg bliver 70. Der er masser af store og spændende udfordringer for en dekan at tage fat på i en situation, hvor universitetet går fra en styreform til en anden.

– *Hvorfor søgte du stillingen?*

– Det gjorde jeg selvfølgelig, fordi jeg mener, jeg har nogle fornuftige tanker om, i hvilken retning fakultetet skal bevæge sig. Det er også derfor, jeg har været institutleder i mange år.

– *Havde det betydning, at der nu er tale om en ansættelse og ikke et valg?*

– Næh. Jeg har da også overvejet at stille op tidligere. Men jeg kunne ikke have fundet på at gøre det for 20 år siden, hvor dekanen kun havde en ceremoniel indflydelse. Det ligger slet ikke til mig.

– *Men du havde slet ingen betænkeligheder ved at søge en stilling som leder og administratør på fuld tid?*

– Det var jo et valg. Man må acceptere, at man ikke kan det hele, selv om jeg nogle gange

Lars Kruse/AU-foto

– *Vi har et fantastisk skovområde herude i Hammel, siger Svend Hylleberg, der løber en tur i skoven hver dag.*

har prøvet. Jeg overvejede, hvor jeg stod forskningsmæssigt efter mange år som institutleder, og jeg kunne godt se, at jeg ikke har forsket så meget, som jeg gerne ville, og at mine internationale netværk er blevet lidt støvede. Det generer mig. Jeg har heller ikke undervist så meget, som jeg gerne ville. Det er også svært at acceptere, når man elsker at undervise og have med de studerende at gøre. Jeg håber, jeg fortsat kan forske og undervise lidt, selv om jeg nu skal være dekan. Det tror jeg godt, jeg kan nå.

Overskudsdeling

Svend Hylleberg tager ikke en stor forkromet femårsplan med sig ind i dekanembedet. En af de største udfordringer bliver at udvikle samarbejdet på fakultetet.

– Det er ingen hemmelighed, at jeg tror på en udstrakt grad af autonomi til institutterne. For det er afgørende, at det videnskabelige personale er så tæt på beslutningerne, at de får en umiddelbar interesse i at tilpasse sig. Det gælder ikke mindst, når der skal træffes ubehagelige beslutninger. På den anden side er det klart, at institutterne og centrene kan lære utroligt meget af hinanden, hvis man bliver

bedre til at tale sammen. Vi må blive bedre til at lytte til hinanden i respekt for forskellighederne, siger Svend Hylleberg og nævner institutternes erfaringer med ph.d.-uddannelsen som et oplagt område, hvor man kan lære af hinanden.

– *Økonomien på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet er ret god. Er du villig til at dele noget af "dit" overskud med f.eks. Det Humanistiske Fakultet?*

– Det er fuldstændig afgørende, at de, der tjener pengene, også føler, at de får noget ud af dem. Det betyder ikke, at man ikke skal fordele pengene. På Økonomi har vi tidligere lånt af juristerne, og i dag er det omvendt. Det afgørende er, at bevillingerne til et område aldrig må udsættes for meget hurtige ændringer. Det er fuldstændig ødelæggende, hvis en enhed f.eks. ikke kan ansætte nogen i 10 år.

– *Så du er med på at dele?*

– Ja. Det er altid universitetets opgave at sørge for, at enhver tilpasning og udjævning sker langsomt. Men hvis man skal hjælpe hinanden, må man også have tillid til, at den, man hjælper, opfører sig fornuftigt og ansvarligt. For at sige det lige ud, så mener jeg naturligvis ikke, at Aarhus Universitet skal være uden et

BLÅ BOG

Svend Anton Foged Hylleberg, professor
61 år, gift med Elly Hylleberg, to døtre
1971 Cand.oecon., AU
1984 Dr.oecon., AU
1998 Institutleder på Økonomi
2006- Dekan, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet
1992-2005 Formand for Konkurrencerådet
Medlem af redaktionen i flere internationale tidsskrifter
Forskning: Økonometri, statistik og industriøkonomi

humanistisk fakultet. Og fakultetet skal have ressourcer, så det har mening. Det skal ikke udsultes. Vi skal nok finde ud af det.

Rankings er ikke hele sandheden

Internationale rankings er blevet et afgørende parameter, når man skal måle videnskabelig performance. Det Samfundsvidenskabelige Fakultet var ikke med på listen over de 100 bedste fakulteter inden for samfundsvidenskaberne, da den anerkendte THES-ranking blev offentliggjort i efteråret, men det ser Svend Hylleberg ikke som en katastrofe. I det hele taget mener han, man skal passe på ikke at falde på halen for rankings.

– Rankings er kommet for at blive, men de er ikke verdens sandhed. Jeg kan ikke lade være med at more mig, når folk kommer og praler med, at nu har de lavet en samarbejdsaftale med det og det fine udenlandske universitet, for sandheden er, at samarbejde fra toppen og nedefter ikke er ret meget værd. Det skal komme nedefra, ved at enkelte forskere samarbejder med andre. Jeg ser hellere, at enkelte forskere herfra ligger i toppen i diverse individuelle rankings, end at fakultetet som helhed ligger meget højt i de rankings, hvor der ikke er en nævner, dvs. hvor output ikke er sat i forhold til input.

– *Så du har ingen ambitioner om en høj ranking for fakultetet?*

– Jo, jo. Selvfølgelig har jeg det. Jeg siger bare, at man skal tage de rankings med et gran salt. Det kan nogle gange være meget svært at se, hvad det er for nogle størrelser, man sammenligner. Desuden er det ufatteligt naivt, når politikerne tror, at vi kan spise kirsebær med f.eks. MIT, uden at der tilføres flere penge. Når man ser på, hvilke beløb der er afsat til samfundsvidenskabelige uddannelser i Danmark sammenlignet med mange andre lande, herunder de nordiske, er man jo ved at græmme.

I form

Det er ikke kun morgenløbeturen, der holder Svend Hylleberg i form. Han spiller også badminton og tennis, og der er ikke noget motionsagtigt over det, når han griber fat i ketsjeren. Der bliver gået til den, siger han.

– Jeg spillede også fodbold indtil for få år siden, men jeg var blevet for tung og var ved at blive en af de ringeste på holdet, og det kunne mit ego ikke klare, så det holdt jeg op med. For et års tid siden fik jeg konstateret sukkersyge, diabetes 2. Jeg var nok blevet lidt for stor, men nu har jeg tabt mig 20 kilo, og alle mine tal er perfekte. Jeg har ikke været i bedre form i mange år, så jeg kan da sagtens se mig selv som dekan, til jeg fylder 70. Men det er jeg jo ikke ene om at bestemme.

Fakultetets førstedame vil have fyrtårne

Skulle nogen mene, at en antikforsker nok vil le være den sidste til at bringe et humanistisk fakultet på omgangshøjde med tidens politiske paroler og krav om mere erhvervsrettede uddannelser, er den klassiske filolog Bodil Due kvinde for at dementere den fordom.

Hun har turdet før andre, lyder et skudsmål for fakultetets dekan gennem de seneste seks år. Sammenlægning og flytning af institutter, sparerunder og en ny studiestruktur har i den periode været tunge klodser i den omstillingsproces, som den snart 64-årige dr.phil. nu som ansat dekan vil føre videre på fakultetet.

– Jeg har stor lyst til fortsat at være med i den udvikling, som er i gang, siger Bodil Due, der betegner sig som en person, for hvem arbejde og hobby går op i en højere enhed.

– Arbejdet tager meget af tiden, og jeg er nok tilbøjelig til at sige ja til lovlig meget, erkender hun.

Ansatte skal have medejerskab

– Når dekanerne nu er ansat af rektor i samråd med medarbejdere, forventer jeg, at det også vil give et tættere forhold mellem universitets- og fakultetsniveauet med et godt og måske kraftigere teamwork i ledelsen, hvor fakulteterne ser sig mere som en del af universitetet. Det ser jeg som den afgørende forskel i forhold til tidligere, siger Bodil Due.

Med dekanernes øgede beføjelser følger også et ansvar for at skabe medejerskab hos medarbejderne til de kommende års udvikling, mener fakultetets førstedame.

– Det nytter jo ikke, en leder går i spidsen, hvis ingen følger efter, siger Bodil Due, der i 1989 forsvarede sin disputats om *Kyropædien*, hvor historikeren Xenofon (ca. 430-ca. 354 f.Kr.) blandt andet diskuterer netop ledelse og kunsten at få folk med sig.

– Hans tanker om tilgængelighed, åbenhed, uddelegering og samarbejde er egentlig overraskende moderne, noterer Bodil Due, der har samme ambitioner med sin ledelse.

– *Men dekanatet har fået kritik for at være lovlig selvklørende. Nogle mener, Akademisk Råd ikke har været det forum, de forventede?*

– Det var i begyndelsen vanskeligt at finde ud af, hvordan man skulle agere mellem dekanat og Akademisk Råd. Men jeg synes, vi nu er kommet frem til en god form med temadiskussioner af de overordnede linjer, som rådet jo skal tage stilling til.

Bodil Due ser også en opgave i at informere de mange på institutterne, som føler, de ikke ved nok om, hvad der foregår.

– Vi har ikke fundet løsningen endnu. Jeg burde nok skrive mere på de intranet-fora, vi har oprettet for alle ansatte. Og så vil jeg som i mine første år som dekan prøve at komme ud at tale med alle studienævne for at diskutere, hvordan vi kommer videre. Så direkte og virtuel kontakt må være de nye kanaler sammen med mere aktiv brug af *HUMavisen* i debatten, siger Bodil Due, der også har planer om at bruge ad hoc-arbejdsgrupper, som skal fremlægge deres resultater for institutledere og Akademisk Råd.

– *Flere på fakultetet har noteret en ændring i mentaliteten, fordi folk ikke føler et medejerskab til udviklingen. De taler om en lønmodtagerbevidsthed.*

– Jeg oplever, at mange af de unge nyansatte ikke har den mentalitet. De er meget indstillet på at gå ind i det nuværende arbejde, koble sig på projekter og være med i udviklingen. Det er man ikke tvunget til, men det giver nogle muligheder, og er man ikke indstillet på at gribe dem, er det ens eget ansvar.

Fyrtårne og samarbejde

Det er nu op til humanisterne selv at komme med projekter og ideer efter rektors udmelding om Humanioras betydning for universitetet, fastslår Bodil Due.

Lars Kruse/AU-foto

En mere synlig profil på antikfagene i Århus står på Bodil Dues dagsorden. – Vi har byggestenene til Antikkens Hus, siger dekanen, der her står ansigt til ansigt med Xenon på Antikmuseet.

– Jeg synes faktisk, vi har leveret dem i forbindelse med udviklingskontrakten, hvor vi er med i to fokusområder. Et tredje tværfagligt projekt sammen med hjerneforskere har vist, at vi også kan skaffe eksterne midler.

Bodil Due vil gerne fremme samarbejde som en kompetence i uddannelserne, men i høj grad også i forskningen

– Det har vi ikke været gode til. Nu prøver vi med fokusområderne at få flere til at arbejde sammen og udnytte hinandens kompetencer. Det vil i høj grad være sådanne projekter, der skal få flere eksterne midler til fakultetet.

– *Både fokusområder og fakultetets kernefelter er udtryk for en prioritering af forskningen. Men ingen siger højt og tydeligt, at noget så må ryge ud?*

– Det er klart, der nu er en større forståelse for, at det er nødvendigt at prioritere. Der er også større forståelse for, at noget er bedre end andet. Konsensus kan være en dyd, men jeg tror, der er en vilje til at satse noget mere på nogle områder

– *Så fakultetet skal have nogle fyrtårne?*

– Ja. Vi har flere, og mange af de unge forskere, vi har fået den sidste tid, har et stort potentiale. De skal støttes, uden at det skal betyde et farvel til enkeltmandsforskningen, understreger Bodil Due.

Færre uddannelser

Samarbejde og tværfaglighed står også i fokus ved de graduate schools for ph.d.- og kandidatstuderende, fakultetet nu har sat højt på dagsorden sammen med et 4+4-modul.

– *For et par år siden var den udvikling utænkelig. Er det et første tegn på, at studerende ved fakultetet fremover skal vælge sig ind på linjer, alt efter om de ønsker at blive gymnasielærere, forskere eller arbejde i det private erhvervsliv?*

– Ja, jeg tror, der i højere grad bliver tale om linjer, hvor vi aktivt skal vejlede de studerende, alt efter hvilket job de vil have – f.eks. at de også skal hente uddannelseselementer på en anden institution. Vi skal være parat til at slippe studerende enten på bacheloruddannelsens tredje år eller på kandidatuddannelsen.

Jeg er ikke sikker på, vi kan opretholde alle de kandidatuddannelser, vi har nu. Vi må i højere grad specialisere os i nogle retninger, og andre i andre retninger. Derfor er der stort behov for samarbejde mellem institutionerne, og her er Handelshøjskolen en oplagt partner.

Selvom fakultetet måske mister uddannelser, gør den nye institutstruktur det muligt at bevare de eksisterende forskerkompetencer, mener dekanen.

– De pågældende forskere kan undervise på andre uddannelser. Man må væk fra en meget snæver opfattelse af, hvad man kan undervise i, og bedre udnytte, at de fleste har flere kompetencer end deres forskningsspeciale.

Antikken skal være mere synlig

I den pågående ommøblering af det humanistiske landskab er ikke mindst antikfagene under stort pres. Græsk og latin fanger ikke som før. Bodil Due glæder sig dog over, at det er lykkedes at få Videnskabsministeriet til at acceptere og forstå, at antikfagene har vigtige bidrag til de fleste humanistiske fag. Og hun tror på, at det er muligt at opbygge et stærkt antikmiljø i Århus.

BLÅ BOG

Bodil Due, lektor

Gift med Otto Steen Due. 3 børn.

1967 Cand.mag. i klassisk filologi, AU

1990 Dr.phil., AU

1995-98 Institutleder, Oldtids- og Middelalderforskning

1998-99 Prodekan ved Det Humanistiske Fakultet

1999- Dekan samme sted

Forskning: Klassisk retorik samt historikeren og publicisten Xenofon

Konsulent for Den store danske Encyklopædi, formand for bestyrelsen, Det Danske Institut i Athen, medl. af bestyrelsen, Moesgård Museum og Forskningsfondens Ejendomsselskab.

– Vi har mange med stærke kompetencer, et antikmuseum, tidsskriftet *Sfinx*, hvor antikforskere fra hele landet arbejder sammen om formidling, og et teologisk fakultet hvor alle kandidater har både græsk, latin og hebraisk, så vi har alle muligheder for at profilere os mere. Det kræver dog, at antikfagene er parate til at lave moduler, som andre humanistiske uddannelser kan få glæde af.

– *Får vi inden for en kortere årrække så det Antikkens hus, som mange efterlyser?*

– Det vil jeg ikke love uden at tale med fagene om det. Men jeg vil undersøge det nærmere i den kommende tid. Byggestenene er der, og det er vigtigt at synliggøre antikfagene bedre, end det sker for tiden, siger Bodil Due.

Fitness og formidling

Selv finder hun også lidt tid til formidling af antikken. En bog om en uheldig sammenblanding af religion og politik i antikkens Athen er hun ved at lægge sidste hånd på. Den omfatter blandt andet den første danske oversættelse af den attiske taler Andokides' forsvar for blasfemi i en sag, der udviklede sig til ren heksejagt og betød henrettelse eller eksil for mange. Ægtefællen, professor Otto Steen Dues nyoversættelse af Sofokles' *Antigone* har hun også forsynet med et forord.

Fysikken plejer Bodil Due med helst et par ugentlige besøg i universitetets fitnesscenter på Trøjborg, og hun lægger vægt på at følge med i, hvad der sker på blandt andet den litterære scene. Jørgen Leths *Det uperfekte menneske* er blandt de senest læste bøger, fordi der var så meget debat om den.

Når ellers mødekalendarer tillader det, søger Bodil Due at pleje interessen for teater og opera i København, hvor ægteparret har en lille lejlighed, men ofte er det børnene, der nyder godt af abonnementet på Det Kgl. Teaters forestillinger.

Håndbolden og AGF har siden drengeårene været en stor del af dekan Erik Meineche Schmidts liv. Fra 1963-73 var han aktiv som elitehåndboldspiller, og siden 1991 har han været formand for AGF's hovedforening.

Det kom ikke som nogen overraskelse, at den nu 60-årige Erik Meineche Schmidt ønskede at fortsætte som dekan på Det Naturvidenskabelige Fakultet – nok heller ikke, at det blev ham, som skal stå i spidsen for fakultetet de næste fem år. Han har mange års erfaring som leder og er i ordets bedste forstand en rigtig “bordendesidder”, som med stor iver og engagement har involveret sig i et hav af bestyrelser og udvalg inden for forskning, uddannelse og sport. Han er også kendt som en dygtig reformator og igangsætter. Og har han først sat sig et mål, så bliver han stædigt ved, indtil projektet er gennemført.

I offentligheden er han nok mest kendt for sit mangeårige engagement i idrætsforeningen AGF, hvor han fra 1963-73 spillede elitehåndbold og flere gange var tæt på en landsholdskarriere. En rygskade og en forskeruddannelse på Cornell University i USA satte dog en stopper for den karriere. Tilbage i Århus startede så en ny. Først som formand for AGF's håndboldafdeling, dernæst som formand for AGF's hovedforening, en post, han nu har bestridt siden 1991. Det betød, at han opnåede den udsogte fornøjelse at være bestyrelsesformand for AGF's kontraktfodbold i en periode, hvor krisen for alvor kradsede i fodboldklubben fra Fredensvang, og det siger ikke så lidt.

Formandsposten har, om ikke andet, så i hvert fald gjort Erik Meineche Schmidt til en af AGF's trofaste hjemmekampefans. Han tilbringer gerne en søndag eftermiddag på Atletions lægter i Århus.

Brænder for gymnasierne

Det er dog ikke kun bolden, der kan få blodet til at rulle i dekanen fra Naturvidenskab. Han er dybt engageret i udviklingen af de danske gymnasier og har bl.a. sat store fingeraftryk på udspillet til en ny karakterskala, ændring af optagelseskriterierne til de naturvidenskabelige uddannelser og sidst, men ikke mindst, sidstet for bordenden i et ministerielt udvalg, der har udarbejdet de nye minimumskrav til undervisning i naturvidenskab og teknik på gymnasierne.

Og som om det ikke var nok, så er han netop blevet formand for bestyrelsen på Marselisborg Gymnasium, hans gamle gymnasium, hvor han tilbragte syv år – fordi det kunne man i starten af 60'erne – inden han blev optaget på matematik og fysik på Aarhus Universitet. Efter at have bestået første del skiftede han dog til datalogi, hvor han også tog sin kan-

Manden med bolden

didateksamen i 1972, blev lektor i 1978 og senere afdelingsleder. Derefter fulgte en karriere som assisterende centerleder i BRICS (Basic Research in Computer Science), indtil han i 2002 tiltrådte som dekan på Det Naturvidenskabelige Fakultet.

– *Betyder det meget for dig at have magt og indflydelse?*

– Det er nu specielt de senere år, at jeg er blevet placeret for bordenden, hvilket er forbundet med et langt større arbejdspress. Men hvis man som jeg har ambitioner og mål med det arbejde, man går ind i, så giver rollen som bordendesidder jo væsentlig bedre muligheder for at påvirke arbejdet og det endelige resultat. Så det betyder noget for mig – men jeg kan nu sagtens gå ind i et udvalg uden at sidde for bordenden, siger han.

– *Du er kendt for at være hurtig på aftrækkeren og kalde en spade for en spade?*

– Ja, siger Erik Meineche Schmidt eftertænksomt – der er faktisk nogen, som påstår, at jeg er arrogant. Sådan opfatter jeg det nu ikke. Der er sager, som kræver, at jeg tænker mig grundigt om, og det gør jeg så. Men jeg har nok en tendens til at træffe hurtige beslutninger.

– *Men du kalder en spade for en spade?*

– Ja, det gør jeg. Tom diplomatiksnak ligger ikke til mig. Jeg har det bedst med at sige tingene ligeud. Det forventer jeg naturligvis også, at andre gør, og så kan man selvfølgelig ikke tillade sig at være sart, siger Erik Meineche Schmidt.

– *Kører du bil i samme tempo, som du træffer beslutninger – flere af dine medarbejdere kan berette om meget hurtige køreture?*

– Hensigten er jo ikke, at passagererne skal

være nervøse – men det er rigtigt, jeg kan bedst lide, at der sker noget – også på det punkt, siger Erik Meineche Schmidt, men skynder sig at tilføje, at han faktisk kun har fået to fartbøder i hele sit liv.

På niveau med de bedste

– *Hvor står fakultetet i dag?*

– Vi er klar til at udnytte den ekspansion i aktiviteterne, som alle jo forventer kommer snart – senest når Globaliseringsrådet færdiggør deres betænkning her til foråret.

– Vi har jo reformeret vores uddannelser på fakultetet. Vi har væsentligt færre indgange til studierne i dag, vi har opnået en øget rekruttering og en øget effektivitet og en øget fremdrift. Også den fysiske planlægning er ved at være på plads. Det eneste, vi mangler, er at skabe tilfredsstillende forhold for molekylærbiologerne.

– *Hvad betyder det, at Det Naturvidenskabelige Fakultet er det bedst placerede danske fakultet i de forskellige rankings?*

– Rankings skal man tage med et gran salt – men de er dog udtryk for, at fakultetet er meget internationalt orienteret, at vores forskere er placeret i de rigtige netværk, og at vi på en række områder klart er på niveau med de bedste forskningsmiljøer i verden, siger han.

– *Hvad bliver de tre største udfordringer for fakultetet?*

– Den største udfordring er at blive bedre til at rekruttere studerende fra hele verden. Den anden er at få styrket den teknisk-videnskabelige del af vores aktiviteter, gennem vores tætte samarbejde med Ingeniørhøjskolen i Århus. Endelig skal vi udvikle fakultetets omfattende samarbejde med erhvervslivet og den offentlige sektor og sikre, at naturvidenskab får en fremtrædende plads på den almene dagsorden.

– *Hvordan ser du på fremtiden og den øgede konkurrence om forskningsmidlerne?*

– Jeg er meget fortrøstningsfuld, hvad angår fremtiden. Vi har ikke noget imod at konkurrere om forskningsmidlerne. Vi er jo jo det fakultet, der har den største eksterne finansiering, idet vi kun modtager godt 200 mio. kr. i basismidler til forskning ud af et samlet forskningsbudget på ca. 450 mio. kr.

– *Er det ikke let at sige nu, hvor naturvidenskab nyder stor bevågenhed?*

– Vi er klart begunstigede af, at man fra politisk side mener, at det er vigtigt at styrke konkurrencesituationen på naturvidenskab, teknik og teknologi. Og jeg vil da ikke lægge

skjul på, at det er sjovere at være en del af et sådant miljø, end det er at være en del af de mere oversete miljøer.

Småt kan være godt

– *Er fakulteterne blevet mindre selvstændige med årene?*

– Man kan næppe undgå en øget centralisering med den nye universitetslov. Omvendt håber jeg da, at man fortsat vil anerkende, at vi er forskellige og har forskellige målsætninger og kulturer. Hvis vi skal stå stærkt i den internationale konkurrence, er det selvfølgelig også nødvendigt, at der er forskellige vilkår for fakulteterne – ellers tror jeg, det bliver vanskeligt at holde vores niveau.

– *Hvordan står Aarhus Universitet om fem år?*

– Jeg er sikker på, at vi vil stå stærkt. Jeg tør ikke sige, hvor mange universiteter vi har til den tid. I dag lyder den politiske jargon fra flere sider: “jo større, jo bedre”. Det passer ikke. Ser man på de bedste internationale universiteter, så er de ikke specielt store. Det, der adskiller dem fra os, er, at de har mange flere medarbejdere per studerende. Men vi har et glimrende potentiale og en god historik, og hvis ikke vi forstår at udnytte det, så er det ikke lykkedes rektor at skabe det stærke ledelseshold, han taler om, siger Erik Meineche Schmidt, der fra den 1. februar 2006 kan skrive ansat dekan på sit cv.

Anders Correll / ac@adm.au.dk

BLÅ BOG

Erik Meineche Schmidt, lektor 60 år, gift med Else Meineche Schmidt, 3 børn 1972 Cand.scient., AU 1977 PhD, Cornell University 1992-94 Afdelingsleder, Datalogisk Afdeling 2002-06 Dekan på Det Naturvidenskabelige Fakultet 1984-2002 Formand for fakultetets forskeruddannelsesudvalg, AU

Medl. af bestyrelsen, Alexandra Instituttet A/S Medlem af regeringens karakterkommission (2004) Formand for Det Teknisk-Naturvidenskabelige Dekankollegium (2005-) Hovedformand for AGF (1991-)

Forsknings: Teoretisk datalogi, især algoritmer og kompleksitetsteori

Kager går som varmt brød

Det er januar, og den landsdækkende kaloriehetz er sat ind. Men ansatte og studerende på Aarhus Universitet synes ikke ramt af fanatisk fedt- og sukkerforskrækkelse. *CAMPUS* har været på kagetjek, og universitetets kantiner melder om uændret salg af hjemmebag i årets første uger.

Udvalget imponerer fra den raffinerede konditorkage til den klassiske bradepandekage, og savner man et påskud for at besøge universitetets forskellige kantiner, kunne det være lysten til at få en ny kageoplevelse.

Drømmekage
fra Brovst til 7 kr

Tandlægeskolens kantine

Det er på en eller anden måde befriende eller beroligende måske snarere at konstatere, at heller ikke tandlæger og andre tandkyndige takker nej til et stykke hjemmebag. Kager er populære i Tandlægeskolens kantine, som hver dag byder på en bradepandekage. Kantinen er desuden blevet en del af Studenterhusfonden, og hvad det betyder for kagesortimentet kan ses ovenfor.

Statsbibliotekets kantine

Akademikere er til kager – ikke en bestemt kage, men kager generelt. For uanset hvilke af sine 50 grundopskrifter Statsbibliotekets kantine diskner op med, går de som varmt brød. Hver dag kan kantinenes gæster vælge mellem en fem-ti forskellige slags, og fra tid til anden kræser kantinen ekstra for de kageglade med et sønderjysk kagebord med op mod 15 forskellige slags kager, og så kan man fylde sin tallerken med lige den kagesammensætning, man lyster, til en fast pris. Der er sønderjysk kagebord igen fra 18. januar i Statsbibliotekets kantine, erfarer *CAMPUS*.

Stakladen m.fl.

På en tilfældig fredag kunne Stakladen mønstre følgende kageudvalg: pistaciesnitte, chokoladehorn, molbosnegl, vandkringle, wienerbrød, mazarinkage, nødebombe, florentiner med chokoladecreme, hindbærssnitte, tuneserhorn, makronlinse og banankage. Alt sammen garanteret hjemmebagt. Studenterhusfonden, der driver kantinerne i Stakladen, Nobelparken, IT-parken og Tandlægeskolens kantine (fra 1. januar 2006, *red.*), har to bagere ansat og leverer kager til sine egne kantiner og til Peter Sabroe Seminarieret.

Vandkringle, tuneserhorn, pistaciesnitte og forrest en florentiner med chokoladecreme. Hver til 10 kr. stykket.

Småkagen øverst koster 2,50 kr., mens æbletærten fås for 7 kr. Foretrækker man tærten med creme fraiche eller flødeskum, skal man lægge yderligere 2 kr. Cappucinokagen med glasur fås for 7 kr., og kransekagen koster en femmer.

Skærekage 7,50 kr., napoleonshat 9,50 kr. og kringle 7,50 kr.

Matematisk kantine

Napoleonshatten fra Matematisk kantine er så stor, at den næsten ville kunne have varmet ørerne på den hedengangne franske general, og sådan skal det være, lyder det fra Matematisk kantine, der gør en dyd ud af at leve op til sit ry for at lave store portioner. For eksempel vejer stedets frikadeller 130 gram – stykket! Tilsvarende går der ikke mange stykker på en bradepandekage eller en wienerstang, og mængden af snask er tilsyneladende proportional med populariteten, har personalet bemærket.

Samfundsfagenes kantine

Bradepandekage er et hit i Samfundsfagenes kantine. Hver dag bliver der solgt op til seks hele bradepandekager, og især chokolade- og banankage frister stærkt på lige fod med drømmekage fra Brovst, den med det karamellagtige kokoskna på toppen. Kantinenes medarbejdere har i øvrigt noteret sig, at kunderne aldrig har efterspurgt fedtfattige kager.

Ud over formkagerne får kantinen leveret kager fra Studenterfondens bageri i Stakladen.

Chokoladecake til 6 kr.

NB.

Fysisk kantine og Kemisk kantine er ikke repræsenteret i denne uofficielle guide til kagerne på universitetet. Det skyldes, at de to kantiner er lukket i januar.

Fysisk kantine får leveret sine kager fra Matematisk kantine, så også der kan man trygt stole på at få godt med kage for pengene.

CAMPUS beklager, at avisen ikke kan bringe et billede af kager fra Kemisk kantine. Kantinenes gærdejssnegle med kanelremonce har tidligere gjort uudsletteligt indtryk på *CAMPUS*' udsendte. I Kemisk kantine er der hver dag friskbagt kage om eftermiddagen, og til tider også flødekager på menuen.

Udsnit fra bogens forside

Fremmed og moderne – Glimt af antikken i Europa

Peter Fibiger Bang (red.)

236 sider, 278 kr. Aarhus Universitetsforlag

For det store flertal i dag er den klassiske kultur blevet til sat og stivnet tradition, noget dødt og forældet.

Antologien *Fremmed og moderne* vil udfordre den forståelse af den klassiske kulturtradition. Gennem nedslag i den europæiske kulturhistorie søger en række forskere fra en bred vifte af fag at vise, at antikkens rolle tværtimod har været at udfordre og sætte spørgsmålstegn ved gældende normer og selvfølgeligheder. Den græsk-romerske verden har virket som en rig kilde til fantasifuld og uortodoks tænkning gennem den europæiske historie.

Forstand og følelse

– kulturkampen alvorligt talt

Trine Vendelboe Juul

240 sider, 250 kr. Forlaget Klim

Bogen bygger på forfatterens samtaler med ni forskere, politikere og meningsdannere i Danmark. Hver for sig undersøger de bredden, dybden og ikke mindst retorikken i den aktuelle kulturkamp, hvad enten den kæmpes i klasseværelset, på socialkontoret, i medierne eller på museerne. Bogen tager statsministeren på ordet, når han siger, at fremtidens samfund ikke afgøres af den økonomiske politik, men af kulturkampen. En af pointerne i bogen er dog, at den økonomiske politik og kulturkampen er to sider af samme sag.

Kunst og kvalitet

– et festskrift til Jørn Langsted

Janek Szatkowski (red.)

208 sider, 250 kr. Forlaget Klim

Hvordan kan man tale om kvalitet i kunsten? Ligger kvaliteten i kunstværket selv, begravet som en særlig essens, eller ligger den alene hos den, der vurderer kunstværket – i smagsdommen? Professor Jørn Langsted fra Afdeling for Dramaturgi har i bogen *Ønskevistmodellen. Kunstnerisk kvalitet i performativ kunst* behandlet det spørgsmål, og i det nye festskrift i anledning af professorens 60-års fødselsdag forholder en lang række af hans kolleger sig til Langsteds modige spørgsmål: Kan det lade sig gøre at måle kunstnerisk kvalitet?

Sokrates & Jesus

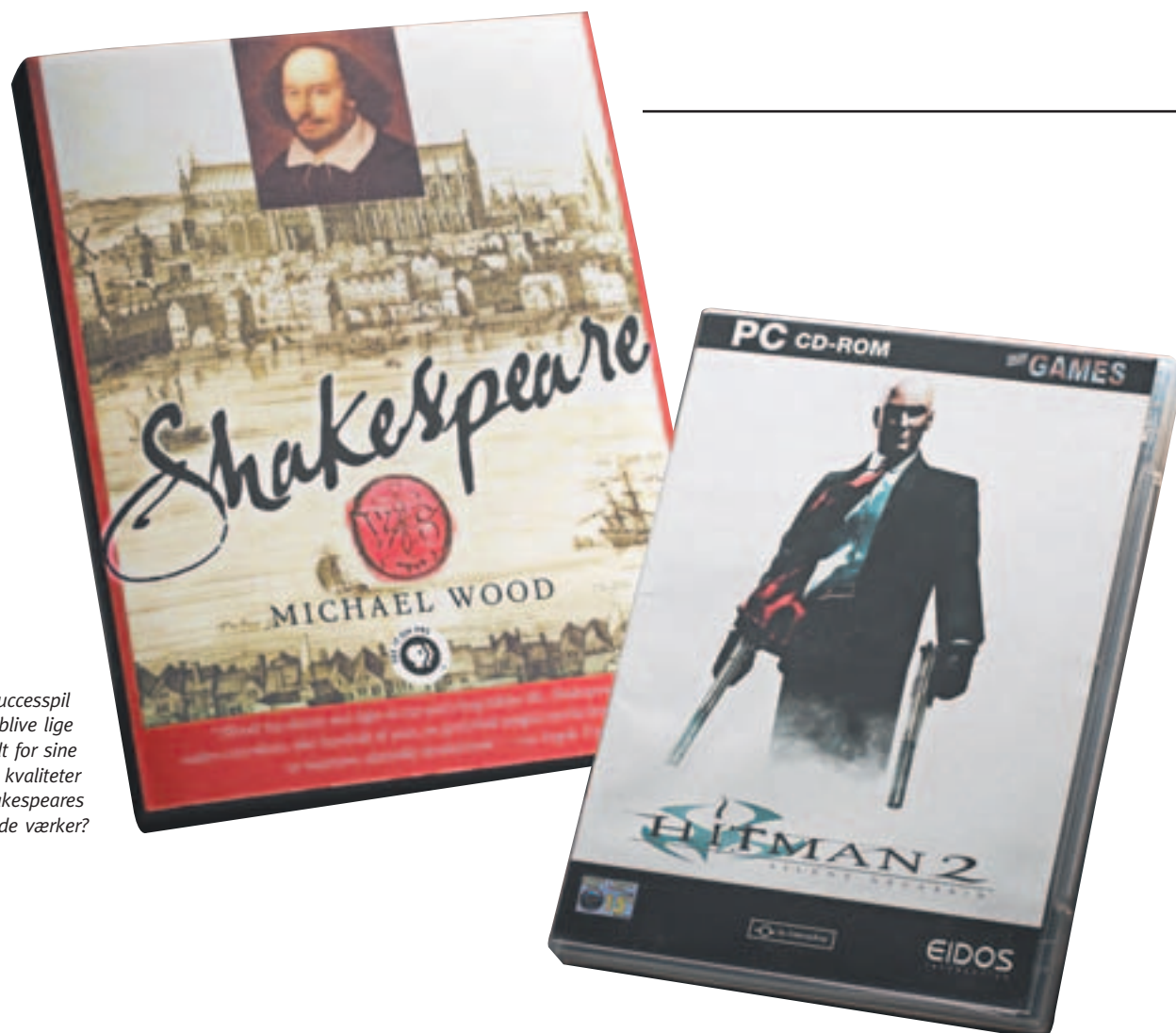
Essays om to processer

Finn Jacobi

252 sider, 248 kr. Aarhus Universitetsforlag

Både Sokrates og Jesus blev som bekendt lovformeligt dømt og henrettet. Men det lykkedes deres tilhængere at overbevise eftertiden om, at det var justitsmord – anklagerne var falske, og deres fjender udnyttede domstolene til at skaffe sig af med dem. Spørgsmålet er dog, om der var mere hold i anklagerne, end tilhængerne vil have os til at tro.

Via en kritisk genlæsning af de klassiske og kanoniske tekster viser forfatteren nye billeder af den historiske Jesus og den historiske Sokrates.

*Vil det danske successpil
Hitman engang blive lige
så anerkendt for sine
kunstneriske kvaliteter
som Shakespeares
samlede værker?*

Er computer-spil kunst?

En ny ph.d.-afhandling peger på computerspillets oversete betydning i vores kultur. Mange dæmoniserer spillene, men computerspil er en kunstnerisk udtryksform, der giver mulighed for kritisk at reflektere den forandrede medievirkelighed, mener forfatteren Christian Ulrik Andersen.

Vi har ingen problemer med at anerkende Shakespeares værker som litterær kunst. Litteratur er kunst – god eller dårlig. I dag taler vi også om filmkunst, selv om de fleste for 100 år siden var ret sikre på, at filmen ville forblive ren underholdning og sjov og ballade uden kunstneriske ambitioner eller prætentioner. Men hvad med computerspil? Den brede kunstneriske anerkendelse af spil fra *Pacman* til *Hitman* lader stadig vente på sig, og det er ufortjent, mener Christian Ulrik Andersen, der for jul forsvarede sin ph.d.-afhandling om computerspil, *Det æstetiske interface*, på Institut for Informations- og Medievidenskab.

– Det hænger nok sammen med, at computerspil – som film og fotografi – er skabt af ingeniører. Det er tekniske opfindelser først og fremmest og er ikke som udgangspunkt tænkt som kunst. Men de er langsomt blevet indoptaget i vores kultur og er blevet en del af vores kulturelle institutioner, forklarer han.

Kunstnerisk udtryksform

I en engelsk undersøgelse spurgte man for nylig 50 litteratur og 50 computervidenskabsfolk, om de troede, at de bedste computerspil en dag i fremtiden vil blive sammenlignet med den største litteratur, mennesket har frembragt. Det mente to tredjedele, de ville. Flere romaner og film bliver allerede gjort til computerspil og omvendt, og det er et tegn på, at computerspil allerede har etableret et nyt og anerkendt kriterium for fortælle-mæssig innovation.

– Der er mindst to ting, der skal til, for at vi

en dag kan forestille os f.eks. en nobelpris i computerspil. Den ene er, at der sker en udvikling i spillene som udtryksform, og den anden er, at kunstinstitutionen accepterer computerspil som kunstnerisk udtryksform. Det sker allerede i et vist omfang. Men det er klart, at mange har svært ved det. Det er typisk de samme folk, der har svært ved at forstå moderne samtidskunst. De forstår ikke det aktivistiske og handlende aspekt, som også findes i computerspil, siger Christian Ulrik Andersen og uddyber:

– Når man læser en roman, er det en passiv, lineær oplevelse. Det er det samme med filmen, hvor man er tilskuer. Computerspil er derimod kendetegnet ved, at man handler. Man interagerer med spillet, og dermed kommer fantasien til at spille en helt anden rolle end i litteratur, og fortællingen bliver en anden.

Rumkrig

Vi har haft computerspil, lige så længe vi har haft computeren. De to er stort set født sammen. Det første rigtige computerspil hed *Spacewar*, et skydespil, der blev udviklet i 1962 på MIT af nogle computerprogrammører. Rumkapløbet mellem USA og Sovjetunionen var i fuld gang, og deres arbejde var, som alle computerprogrammørers arbejde var dengang, finansieret af det amerikanske militær.

– Det er jo ikke tilfældigt, at de sidder der på MIT og udvikler et spil, der hedder *Spacewar*. Det var en måde for dem til at indskrive sig i den virkelighed, de selv var en del af. I deres daglige arbejde var de reduceret til små

brikker i krigen om rummet, og den verden laver de så om til et spil. De tager i virkeligheden pis på det. Det er meget aktivistisk, og man kan sagtens se udviklingen af *Spacewar* som et kunstprojekt, der minder meget om andre aktivistiske kunstprojekter i 60'erne og i dag, forklarer Christian Ulrik Andersen.

Mere end underholdning

Han erkender dog samtidig, at langt de fleste computerspil ikke tilbyder det samme rum for indlevelse, identifikation og eftertænkning, som f.eks. en god roman gør. Men det betyder ikke, at computerspil kun udfylder vores behov for underholdning og åndelig bedøvelse. Og det er helt hen i skoven, når det hævdes, at de blot er forummende og fører til aggressiv adfærd.

– Det er jo helt vanvittigt, når den tyske samlingsregering har forbud mod de såkaldte Killerspil, f.eks. *Doom* og *Counter-Strike*, som en del af regeringsgrundlaget. Selvfølgelig bruger vi computerspil til at slappe af fra verden, og hvorfor skulle vi ikke gøre det? Det er jo fed underholdning. Men pointen er, at det gør vi også med andre fiktionsmedier. Computerspil kan bare noget andet end f.eks. litteratur og film eller musik. Man kan sige, at litteraturen giver mulighed for at læse om medievirkeligheden iscenesat som en fiktion, filmen giver mulighed for at betragte den, og computerspillet giver os mulighed for at handle i den.

OPINION

Redigeret af Helge Hollesen – Indlæg sendes til campus@au.dk

I virkeligheden

Jon Boiesen,
stud.mag.

Min klummeskriver-kollega Ruth Marbæk Jensen var inde på det: Af en eller anden grund betragtes det, der foregår på universitetet, ikke som virkeligt. Og et af tidens mantraer lyder da også, at universitetet skal tilpasse sig den virkelige verden – hvilket som regel betyder, at vi skal tilpasse os til det private erhvervsliv. Men når man, som jeg, kommer fra et fag – filosofi – som man ofte må høre beskyldt for at handle om at benægte, at virkeligheden eksisterer, må man jo spørge: Er det virkeligt alt, der er at sige om virkeligheden?

Sidste år på denne tid havde en tsunami netop ramt Sydøstasien, og jeg sad og skrev opgave om totalitarisme. Hvad disse to fænomener har til fælles er, at de er virkelige i en

grad, som næsten overgår vores fatteevne. Den lidelse og død, der overgik flodbølgen og Gulags og Holocausts ofre, er så enorm, at vi næsten ikke kan rumme den. Men det er vigtigt at bemærke, at der også er afgørende forskel: Mens tsunamien var et naturfænomen, og således noget, der skete, uden det var nogens skyld, var Gulag og Holocaust resultater af bevidste menneskelige handlinger.

Den amerikanske filosof Susan Neiman angiver i sin bog *Evil in Modern Thought* netop en naturkatastrofe, jordskælv i Lissabon i 1755, og Holocaust som skillelinjer i vores forståelse af, hvad ondskab er. Mens man før 1755 forstod naturkatastrofer som Guds straf over folks syndige liv, ændrede holdningen sig efter jordskælvet. I dag er det således kun fanatiske religiøse sekter, der vil hævde det første – som dem, der mente at kunne se et foster i satellitbillederne af orkanen Katrina og derfor tolkede den som en straf for alle New Orleans' aborter.

Efter 1755 blev holdningen til naturkatastrofer for de fleste praktisk: Det blev et spørgs-

KLUMMEN

CAMPUS klummepanel:

Casper Foldager,
stud.med.

Celia Haldan
Voetmann, stud.scient.

Ruth Marbæk Jensen,
stud.mag.

Nikolaj Steenberg,
stud.jur.

mål om, hvordan man kunne hjælpe ofrene bedst muligt. Det blev begyndelsen til oplysningstiden og dens tanker om, at ved fornuftens og teknikkens hjælp vil mennesket gå en lysere fremtid i møde. Det er denne forestilling, der blev rystet ved Holocaust: Fornuften og teknikken kunne ikke kun bruges til gavn for mennesket, men også til massedrab i et hidtil uset omfang. Hvordan skal vi forstå denne ondskab, der kommer fra os selv?

Det er denne udfordring, vi står med den dag i dag, i 'krigen mod terrors' tidsalder. Det er vigtigt, at vi insisterer på at forsøge at forstå den ondskab, terrorismen er udtryk for – hvilket ikke vil sige at undskylde, men at forsøge at finde årsager og forklaringer. For lader vi blot ondskab være vores forklaring, uden at forsøge at grave dybere og forstå og finde årsager til denne ondskab, ender vi med at være som det, vi bekæmper. I kampen mod den rene, uforklarlige ondskab er alt tilladt,

hvilket åbner for tortur, bortførelser og langvarige fængslinger uden rettergang – hvad 'krigen mod terror' med al ønskelig tydelighed har demonstreret.

Så virkeligheden trænger sig skam på i al den gru, den også kan have. Og her har vi på universiteterne en uhyre vigtig opgave med at forsøge at analysere og fortolke denne virkelighed. Og virkeligheden består som bekendt af meget andet end marketing, kommunikation og bundlinjer. Universitetet er også en del af virkeligheden, og der er ingen grund til, at det ikke skulle kunne spille en aktiv rolle i denne virkelighed – ved kvalificeret og kritisk reflekterende at forholde sig til den. Hvis der er vilje til det, er universitetet i stand til meget andet og mere end at omsætte forskning til faktura.

Kilder og plagiat-politi

Af Annemette Høgsbro, stud.theol.

Det har været interessant at læse artiklerne om eksamenssnyd i *CAMPUS*. Og jeg kan nikke genkendende til et par af problemerne med kildehenvisninger, bl.a. den kendsgerning, at gode formuleringer ofte lagrer sig, uden at man er bevidst om det.

Jeg har selv oplevet ubehaget ved at opdage, at den flotte frase, som jeg udtænkte i sidste uge under udarbejdelsen af en hjemmeopgave, i virkeligheden stammede fra tekstlæsning for flere måneder siden. Men hvordan undgå det? Det er jo urealistisk at slutte en to- eller tildages hjemmeopgave af med at nærlæse 950 siders pensum for at fange alle den slags ubevidste lån.

Til gengæld har jeg også oplevet det modsatte: At jeg under arbejdet med et stofområde har gjort en betragtning eller udtænkt en argumentation, som jeg senere støder på i en lignende form i en tekst, som jeg aldrig tidligere har læst eller hørt om. Det kan faktisk lade sig gøre! Problemet er ikke så stort, hvis opgaven endnu ikke er

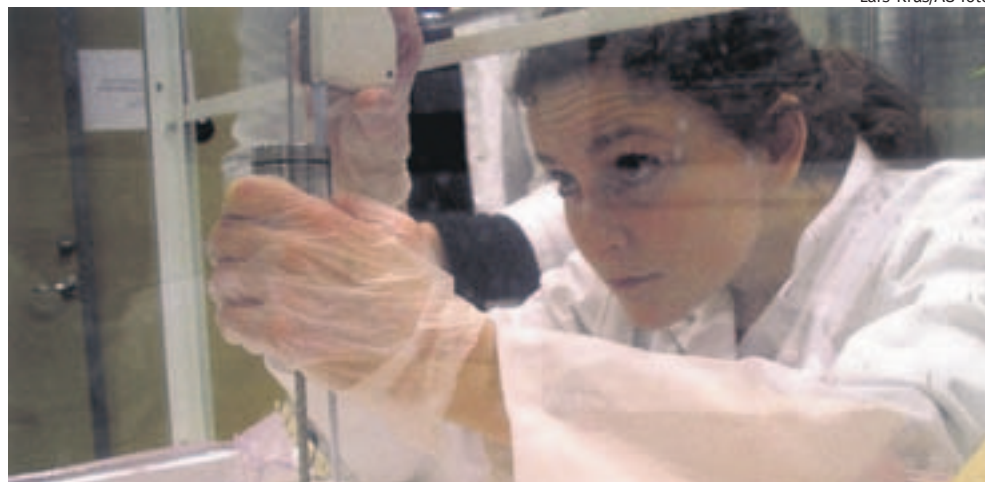
afleveret, for så kan man referere til denne tekst som en støtte til sin egen betragtning og argumentation.

Men hvad nu, hvis det er eksaminator eller censor, der konstaterer ligheden, efter at opgaven er afleveret? Det vil jo være forfærdeligt – og forfærdelig urimeligt – at få stemplet "forsøg på snyd" eller "dårlig opgave" på noget, der vitterlig er resultatet af en selvstændig intellektuel proces.

Endelig har jeg for nylig oplevet, under beskæringen af en opgaves omfang til det maksimalt tilladte, at komme til at slette en note, der indeholdt en kildehenvisning. Jeg opdagede det først efter afleveringen, og det har pint mig lige siden. For hvad nu, hvis fadæsen påvirker bedømmelsen?

Jeg er helt igennem enig med den institutleder, *CAMPUS* har citeret, der vægter den konstruktive brug af tilegnet viden højere end den korrekte konstruktion af et perfekt kildeapparat. Det sidste skal selvfølgelig ikke være for mangelfuldt, men et par huller bør kunne tolereres, i

hvert tilfælde når man kun er (bachelor)studerende og ikke forsker. Hvis der indføres "plagiarisme-politi" og rutinemæssig brug af antiplagiatprogrammer på hjemmeopgaver, vil det føre til et skævt ressourceforbrug for ikke blot studiestedet, men også de studerende. De få, der snyder, vil nok blive endnu færre. Men de fleste samvittigsfulde studerende – især de, der ved, at de har klæbehjerne – vil blive kastet ud i en krævende jagt på mulige eksterne kilder til egne tanker. Det forekommer mig et uhensigtsmæssigt overforbrug af tid og skønne kræfter.

Lars Krus/AU-foto

Ligestilling syltet

Af Carina Serritzlew og Kristian Hvidtfelt Nielsen, Videnskabscaféen i Århus

Ligestilling figurerer slet ikke i Videnskabsministeriets skitse til de elementer, der bør indgå i universiteternes nye udviklingskontrakter, hvilket er beklageligt, men langt fra overraskende.

Det ser nemlig ud til, at ministeriet godt og grundigt har syltet den rapport, som ministeriets egen tænketank om flere kvinder i forskning barslede med sidste år. Den anbefalede netop, at der indgås forpligtende aftaler om ligestilling mellem regeringen og de offentlige forskningsinsti-

tutioner (www.vtu.dk/fsk/div/kvinder/FlereKvinderi-Forskning.pdf).

Sådanne aftaler er helt nødvendige, for hverken historisk eller aktuelt er der belæg for, at forskningsverden alene er i stand til at varetage og fremme ligestilling. At tiltag fra politisk hold yderligere virker, vidner det succesfulde FREJA-forskningsprogram om, jf. evalueringsrapport lavet af netværket Kvinder i fysik: (www.kif.nbi.dk/Freja2.pdf.)

Måske er der også behov for at tænke på tværs af faggrænserne. Med en videnskabscafé

i Århus om ligestilling i kunst og videnskab, afholdt i oktober måned sidste år, skabte vi dialog mellem kunstnere og forskere om emnet. Der var mange lighedspunkter, men selvfølgelig også forskelle. Kunstverdenen kan lære af forskningen, at det kan betale sig at målrette midler til ligestilling, mens forskningsverdenen omvendt bør indse, at der er brug for en sammenhængende indsats under studierne og i det tidlige karriereløb, jf. temaet "Køn, kunst og forskning" på videnskabscaféens hjemmeside: <http://vcac.dk>.

Redigeret af Helge Hollesen

NY VISMAND

Professor Michael Rosholm fra Institut for Økonomi kan fra 1. februar smykke sig med titel af vismand, når han besætter en af de tre poster i Det Økonomiske Råds formandskab.

Den 41-årige professors speciale er arbejdsmarked og integration – et emne, som i relation til regeringens kommende udspil til velfærdsreformer vil få stor opmærksomhed. Michael Rosholm er kendt for synspunkter om, at hvis flere indvandrere skal ind på arbejdsmarkedet, vil det være nødvendigt at slække på kravet til mindsteløn.

Den ny økonomiske vismand har siden juli 2002 været forsknings-

professor ved Aarhus Universitet og ved AKF, der er amternes og kommunernes forskningsinstitut. Han er desuden tilknyttet bl.a. Forskerskolen for Integration, Produktion og Velfærd.

PRIS FOR FRUGTBAR NYTÆNKNING

Institutleder, dr.jur. Torsten Iversen, Juridisk Institut, har modtaget 150.000 kr. af "Reinholdt W. Jorck og Hustrus Fond" som en anerkendelse af hans indsats for dansk erhvervsliv og en inspiration til at fortsætte forskning, undervisning og publiceringsvirksomhed.

42-årige Torsten Iversen har som professor især markeret sig som retsvidenskabsmand omkring formueret. I begrundelsen for pristildelingen fremhæves hans evne til værdifuld og frugtbar nytænkning og til at nyttiggøre sin forskning i det praktiske retsliv og dermed i en bredere samfundsmæssig sammenhæng.

Torsten Iversen er formand for Det finansielle Virksomhedsråd og virker som voldgiftsdommer ved både danske og internationale tvister.

REKTOR FORMAND FOR TÆNKETANK

Rektor Lauritz B. Holm-Nielsen er udpeget til formand for en international tænketank, som Århus Byråd har besluttet at nedsætte.

Tænketanken skal sætte fokus på de muligheder og udfordringer, som glo-

baliseringen byder byens erhvervsliv og uddannelsesmiljø, og bidrage til at byen kan indfri ambitionen om at blive synlig på det kulturelle verdenskort.

PRIS TIL JURASTUDERENDE

Konkurrencestyrelsen uddelte i december 2005 for første gang en pris til de bedste opgaver i jura og økonomi på konkurrenceområdet. Sølvprisen i opgavekategorien "Konkurrenceret" gik til Casper Gammelgaard Andersen fra Aarhus Universitet for opgaven "Konkurrenceretlig analyse af begrebet predatory pricing – på baggrund af dansk og EU praksis". Prisen er på 10.000 kroner.

PROFESSOR I ORGANISATION OG LEDELSE

Cand.oecon. Jørn Flohr Nielsen er udnævnt til professor i driftsøkonomi ved Institut for Økonomi. Han skal især beskæftige sig med organisation og ledelse.

Jørn Flohr Nielsen blev uddannet cand.oecon. ved Aarhus Universitet i 1979 og blev samme år ansat som stipendiat med støtte fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Siden 1984 har han været lektor ved instituttets Afdeling for Virksomhedsledelse.

Jørn Flohr Niensens særlige forskningsområder er organisatoriske aspekter af service management og anvendelse af ny informationsteknologi. Senest har han koordineret et internationalt forskningsprojekt om nordiske bankers anvendelse af internetteknologi.

Fra dette projekt har den 54-årige professor i en række interna-

tionalt publicerede artikler dokumenteret, hvordan arbejdstilrettelæggelse og støtte fra informationsteknologien giver mulighed for at forbedre kundeservicen.

I sit arbejde lægger Jørn Flohr Nielsen vægt på at tilgodese både international publicering og forskningens praktiske relevans.

Organisationsforskningen skal give forståelse for mekanismerne i faktiske organisationer, men også skabe grundlag for en positiv udvikling i virksomheden med udgangspunkt i medarbejdernes ressourcer og en bedre udnyttelse af teknologiens muligheder. Hans undersøgelsesarbejde er derfor præget af udadvendte aktiviteter om såkaldt mulighedsskabende organisation og kontakt til erhvervslivets praktikere. Vigtige programpunkter er også samarbejde med internatio-

nale forskere og forskningsrelateret undervisning.

I 1985 udgav Jørn Flohr Nielsen bogen *Kommunal organisering – en undersøgelse af bindinger, konflikter og ændringer i kommunale forvaltninger*, der er blevet kaldt et hovedværk om danske kommuners organisation.

NEKROLOG

Lektor Kirsten Gomard skriver om **Janne Lauritzen**

Janne Lauritzen døde i december 2005 efter længere tids sygdom.

Janne var journalist og kom til Cekvina, det tidligere Center for Kønsforskning ved Aarhus Universitet, som informationsmedarbejder i 1990, hvor hun blev redaktør af *CekvinaNYT*, som hun udviklede til et respektabelt og stateligt magasin, der fik en bred læserskare.

Janne var en stor personlighed, der engagerede sig dybt i Cekvinas sociale liv, medarbejderne og de studerende. Hun var fagligt ambitiøs og var generøs både med sin tid og sin journalistiske kunnen. Hun havde stor respekt for sine skrivere og deres tekster, men

lærte også os akademikere meget om formidling. "Kunne du ikke lige vende den om" var et hyppigt forslag, når en skriver var for længe om at komme til pointen, og hun havde et skarpt blik for tunge formuleringer og kringlet argumentation. Hendes lidenskab for sproget resulterede også i publikationen *Skriv enkelt, klart og velbe-regnet* i serien *Arbejdsnotater fra Cekvina*. Den blev revet væk.

En anden af Jannes lidenskaber var opera, og Den Jyske Operas forestillinger blev altid genstand for diskussioner i Cekvinas køkken. Hun var en stor beundrer af José Carreras og oversatte i 1994 hans selvbiografi *At synge med sjælen* til dansk.

Da Cekvina i 1999 flyttede sammen med Europastudier i Nobelparken, flyttede Janne med og hjalp det nye tidsskrift *KONTUR*

fra start. Som redaktionssekretær og anmeldelsesredaktør kom hun til at trække et læs, der indimellem var alt for stort, fordi redaktionen var for uerfaren og havde for mange andre jern i ilden. Uden Jannes engagement, erfaring, professionalisme og faste hånd havde *KONTUR* næppe overlevet de første turbulente år.

Kort efter oprettelsen af Institut for Historie og Områdestudier i 2002 gik Janne på pension, men *KONTUR*s redaktion havde fortsat glæde af hende både som boganmelder, korrekturlæser og rådgiver.

Vi kommer til at savne Janne både som professionel og som ven. Og vore tanker går til Erik og hele den store familie, der var så vigtig i Jannes liv.

Fortidens kunstfærdige fodspor

Trilobitter var de dominerende leddyr for ca. 540 mio. år siden. Deres fødesøgning har efterladt disse spor.

Jens Rydelt/Naturhistorisk Museum

UDSTILLING

Som fotografen Yann Arthus-Bertrand fandt fantastiske vuer over jorden – set fra himlen – har den tyske geolog dr. A. Seilacher draget verden rundt og på mere eller mindre fremkommelige steder fundet bemærkelsesværdige spor fra fortidens dyr som trilobitter, der har lavet det afbildede spor.

At sporene overhovedet er blevet til forsteninger på klippestykker og er gemt for eftertiden, er i sig selv imponerende. De er fra før, der levede mennesker på jorden, og de er hver især et øjebliksbillede af et enkelt dyrs adfærd på et givet tidspunkt. Mange af dyrene kan man ikke identificere, da de ikke længere findes, eller fordi man ikke kender dem som fossiler.

A. Seilacher har lavet naturtro afstøbninger af sporfossiler, og de meterhøje og -brede gengivelser fremstår som menneskeskabte kunstværker med fine detaljerede mønstre og farver.

Naturhistorisk Museum har fået lov at vise Seilachers afstøbninger, som tidligere

har været udstillet i USA, Canada, Brasilien, Japan og Portugal. For at give danskerne et indtryk af, hvilke særegne sporfossiler vi har herhjemme, kan man også se en række mere eller mindre sjældne fossiler. Blandt de yderst sjældne er en afstøbning af et fodspor efter en primitiv, pansret dinosaur, der havde sin gang på Bornholm for angiveligt 170 millioner år siden.

I anledning af udstillingen har museumsinspektør, cand.scient. Jan Gruwier Larsen fra Naturhistorisk Museum skrevet bogen *Sporfossiler*, som fortæller historien bag en lang række sporfossiler fra ind- og udland. Bogen er desuden udstyret med en oversigt, som gør det lettere for fossil-entusiaster at bestemme deres fund.

SPOR I TIDEN
DAGLIGT KL. 10-16
NATURHISTORISK MUSEUM INDIL 17. APRIL
SE WWW.NATURHISTORISKMUSEUM.DK

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

MEDDELELSER

Se alle opslag i fuld længde på www.au.dk/meddelelser

PH.D.-GRADEN

Forelæsninger

SUN

Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i medicin holdes følgende offentlige forsvar:

Cand.med. **Kirsten Melgaard Nielsen** den 20. januar 2006, kl. 14.00: "Acute coronary syndrome: Incidence and prognosis". Forsvaret finder sted i Auditorium I, Bygning 4, Århus Sygehus, Tage-Hansens Gade 2.

Overlæge **Mette Nørgaard** den 27. januar 2006, kl. 14.00: "Haematological malignancies and bacteraemia: Risk and prognosis". Forsvaret finder sted i Medicinerhusets Auditorium, Aalborg Sygehus Syd.

Cand.med. **Peter Krogh Brynningsen** den 3. februar 2006, kl. 14.00: "Ischemic stroke and prognostic factors in elderly. Diurnal blood pressure variation and nutritional status". Forsvaret finder sted i Marselisborg Centret, Konference A+B, Bygning 8, 1. sal, P. P. Ørumsgade 11, Århus C.

Alp Tankisi, MD den 20. februar 2006, kl. 13.00: "The effects of reverse Trendelenburg position on intracranial pressure and cerebral perfusion pressure in patients with cerebral tumors and cerebral aneurysms during craniotomy". Forsvaret finder sted i Medicinsk Afdeling M's Auditorium, Bygning, Århus Sygehus, Nørrebrogade.

Tildelinger

HUM

Det Humanistiske Fakultets Akademiske Råd har den 30. december 2005 tildelt ph.d.-graden til **Jakob Krause-Jensen** for afhandlingen "Flexible Firm. Cultural discourse and social practice in a Danish hi-tech corporation".

Det Humanistiske Fakultets Akademiske Råd har den 31. december 2005 tildelt ph.d.-graden til følgende personer:

Rolf Gerd Heitmann for afhandlingen "Trove og transparens. En begrebskritisk afklaring af allegorien med analyseeksempler fra den amerikanske short story-tradition".

Christian Ulrik Andersen for afhandlingen "Det æstetiske interface. Computerspillet i en interfacekultur og interfacet i computerspillet".

SAM

Det Akademiske Råd har den 8. december 2005 tildelt **Lotte Bøgh Andersen** ph.d.-graden i statskundskab på grundlag af afhandlingen "Offentligt ansattes strategier. Aflønning, arbejdsbelastning og professionel status for dagplejere, folkeskolelærere og tandlæger".

FORSKNINGSSTØTTE OG STIPENDIER

Aarhus Universitets Forskningsfond

Der indkaldes hermed ansøgninger til Aarhus Universitets Forskningsfond med henblik på uddelinger i 1. halvår 2006. Ansøgningsfrist fredag den 3. februar 2006, kl. 12.00. Se www.au.dk/meddelelser

Ph.d.-stipendier Sundhedsvidenskab

Ved Aarhus University Graduate School of Health Sciences er 3 samfinansierede ph.d.-stipendier ledige til besættelse snarest muligt. Ansøgningsfrist: mandag den 13. februar 2006, kl. 12.00.

Se www.health.au.dk/fakultet/stillingsopslag. Ansøgning mærkes: 2006-218/2-16.

Støtte til gæsteforskeres ophold ved Aarhus Universitet i 2006/2007

Aarhus Universitets Forskningsfond har fra 2005 besluttet at gøre det muligt at støtte gæsteforskeres ophold ved universitetet. Formålet med initiativet er at styrke universitetets internationalisering ved at have flere og gerne særligt fremragende forskere placeret her i en kortere eller længere periode – mellem 2 og 12 måneder.

Rektor gør opmærksom på, at prioriteringen blandt ansøgere vil tage hensyn til, fra hvilke universiteter gæsteforskerne kommer. Ønsket er at fremme samarbejde med forskere fra universiteter, der rangerer højt i de internationale rankings inden for hovedområderne. Ansøgninger med budget skal være fakultetssekretariatet i hænde senest tirsdag den 28. februar 2006, kl. 12.00.

Danmarks Grundforskningsfond

Danmarks Grundforskningsfond inviterer igen alle områder af dansk forskning til at indsende interesse-tilkendegivelser om støtte til enestående grundforskning. Frist for indsendelse af ansøgninger er den 13. februar 2006 kl. 16. Se www.dg.dk

Stipendier fra Alexander S. Onassis Public Benefit Foundation i Grækenland

The grants and scholarships cover scholarly research, posteducational training in the teaching of the Greek language and culture. The programmes start on October the 1st 2006. For further information please visit: www.onassis.gr/english/scholars/announcement.php. Deadline for application is January the 31st 2006.

Det Danske Institut i Rom

Fra Dronning Ingrid's Romerske Fond vil et beløb være til rådighed til uddeling af stipendier til studieophold på Det Danske Institut i Rom i perioden 1. september 2006 - 31. januar 2007. Ansøgningsfrist 17. februar 2006.

Se www.dkinst-rom.dk/dansk/Anspage.htm

The Greek State Scholarship Foundation (IKY)

Materialet ligger til gennemsyn på Journalkontoret Aarhus Universitet, bygn. 431. Tlf. 8942 1150.

Ansøgningsfrist den 28. februar 2006.

Julie von Müllens Fond

Årlig uddeling ca. 250.000 kr. Af fondets midler stilles et beløb til rådighed for en eller flere danske forskere, der beskæftiger sig med konkrete forskningsopgaver, hvis løsning forudsætter et længere ophold i udlandet.

Ansøgning må indeholde udførlige oplysninger om uddannelse, forskningsprojekt, formål med rejsen, overslag over udgifter og angivelse af det ansøgte beløb. Skal ansøges inden 27. februar 2006 og uddes i forsommeren. Ansøgningen sendes til Det Kongelige Danske Videnskabsnævn, H.C. Andersens Boulevard 35, 1553 København V.

The Madison Viking WAA/Viking Summer School Scholarship

Thomas E. & Margaret C. Brittingham Scholarship giver hvert andet år en dansk studerende den unikke mulighed for 8 ugers summer school ophold ved University of Wisconsin-Madison i USA. Ansøgningsfrist mandag den 6. februar 2006.

Se www.au.dk/meddelelser

The University of Edinburgh

Ansøgninger modtages til 2-6 måneders Visiting Research Fellowships 2006-2008 inden for følgende emner:

Life Writing, Testimony and Self Construction

Diasporas, Migrations and Identities

Institutions and Oppositions of Enlightenment

The Humanities in the Twenty-First Century University

Deadline: 3. marts 2006. Yderligere information findes på: <http://www.iash.ed.ac.uk/themes.html>

PRISER

Tietgenprisen 2006

Danmarks ErhvervsforskningsAkademi og Tietgenpriskomiteen uddeler op til tre priser á 100.000 kr. til unge forskere på postdoktoralt niveau indenfor erhvervsøkonomisk forskning. Indstilling af en forsker eller en forskergruppe indsendes via rektor til DEAs sekretariat senest onsdag den 1. marts 2006. Se www.dea.nu.

KURSER MV.

E-læring i efter- og videreuddannelse

Udvalget for Efter- og Videreuddannelse og E-læringsenheden inviterer undervisere ved AU til en workshop om e-læring i efter- og videreuddannelse 26.1.2006 kl. 13-16. Yderligere oplysninger og tilmelding på: www.au.dk/e-learning/kurser/aktuellekurser

E-læringsenheden

E-læringsenheden tilbyder følgende kurser og workshops for ansatte ved AU:

26. januar: E-læring I Efter- og Videreuddannelse.

8. februar: Grundkursus i PowerPoint.

Kurset i PowerPoint gør dig i stand til at lave en præsentation med tekst, billeder, overgange og animationer.

For yderligere oplysninger og tilmelding se www.au.dk/e-learning.

Symposium i anvendt statistik

23.-25. januar 2006

35 indlæg og 11 sessioner i Aleksandersalen, Bispebjerg 1-3, København. Se: www.dst.dk/symposium for yderligere information om program og tilmelding.

STILLINGER

ØVRIGE OPSLAG

Ved Aarhus Universitet er nedenstående stillinger opslået ledige. Opslagenes fulde ordlyd vil fremgå af fakulteternes hjemmesider.

HUM

Ved Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik er et lektorat i klassisk arkæologi ledigt til besættelse 1. september 2006. Ansøgningsfrist: 10. februar 2006 kl. 12.00. Ansøgningen mærkes: 2006-212/1-81.

ANDRE INSTITUTIONER

ESA En del stillinger er opslået ledige ved den europæiske rumfartsorganisation. Yderligere oplysninger på www.esa.int/hr/index.htm

Danida Internationale stillinger. Yderligere oplysninger på www.um.dk/da/menu/Udviklingspolitik

Praktikant

Danidas Privat Sektor Program i Uganda ved ambassaden i Kampala, forårssemesteret 2006, februar - juli. Send ansøgning hurtigst muligt.

Se www.au.dk/meddelelser.

BOLIG

Til leje:

75 kvm. røgfri lejlighed på Frederiksbjerg udlejes 15. februar/1. marts og et år frem (evt. mulighed for forlængelse). Lejligheden består af tre værelser, nyrenoveret badeværelse med brus, nyere køkken med køle/fryseskab og opvaskemaskine og stor entre i tilknytning til køkken med mulighed for spiseplads. Fra lejligheden er der direkte udgang til nyrenoveret gård og terrasse. Fælles vaskemaskine/tørretumbler i kælder, hvor der til-lige er tørrerum og cykelparkering. Husleje kr. 7.000,-/md. + forbrug. Torsten og Ditte, mobil 28866978, email: torsten_bp@hotmail.com

Jeg ønsker at udleje min lejlighed på Silkeborgvej, Århus C i 2-3 mdr. fra 01.03.06 til ca. 01.06.06. Lejligheden er møbleret og meget hyggelig. Udlejes til ansvarsbevest person, som vil passe på mine ting. Husleje kr. 4.000,-/md. Tlf. 5074 8925

Dejlig villa udlejes i nærheden af Aarhus Universitet (gå afstand til skov og strand) udlejes i juli måned 2006 enkelt uger eller hele måneden til danskere eller udlændinge med tilknytning til Aarhus Universitet. Mobil 2325 1575

Boligannoncer

Sendes til Studenterrådet, Aarhus Universitet, Ndr. Ringgade 3, 8000 Århus C., Tlf. 8942 5464. vedlagt 30 kr. til dækning af omkostninger.

Ved indrykning via e-mail: sr@sr.au.dk indbetales beløbet med angivelse af navn på 3635 - 4809 5008 45.

Annoncen kan afleveres personligt på ovennævnte adresse.

Se også boligannoncerne på: www.sr.au.dk Her er det også muligt at indtaste annoncen gratis. Den vil være tilgængelig i ca. 20 dage.

Brug for nye medarbejdere med løntilskud?

Vi er et projekt, der formidler skånejob til førtidspensionister.

Alle typer job har interesse:

i administration, på arkiver og biblioteker, pedel- og gartnerarbejde, i laboratorier og ...

Typisk arbejder den ansatte 8-20 timer om ugen. Den reelle lønudgift er særdeles attraktiv for arbejdsgiver, ca. 20 kr. i timen.

For mere information se også www.gallojob.dk

GalloJob

Nørre Allé 31, 3., 8000 Århus C.

Tlf. 8618 8609 / 8870 7282

gallojob@gallojob.dk

Mens vi venter på svaret ...

Manden på billedet har sat gang i snakken. Efter Nyhedstjenesten efterlyste identiteten på manden i universitetets avis *CAMPUS* og i alumnemagasinet *AU-gustus* (sendes til alle, der har en grad fra Aarhus Universitet, red.), har vi som ønsket modtaget en masse henvendelser fra folk i det ganske land. Listen med bud på, hvem det kan være, er vokset og vokset, men det endelige svar har vi ikke. Endnu – for håbet lever, og derfor sender vi endnu engang en opfordring om hjælp til vores læsere, som vi her vil dele de nuværende ledetråde med.

De første henvendelser efterlod ellers det indtryk, at opklaringen lå lige til højrebenet. Flere på hinanden uafhængige kilder kom med det bud, at det var tidligere kontorchef i Aarhus Universitets fællesadministration Rud Bendix Hjelmvig. Nogle havde arbejdet sammen med ham i nyere tid og mente at kunne se lighedstræk mellem ham og den unge mand på maleriet, der kan være over 50 år gammelt. En af henvendelserne var fra en hjemmesygeplejerske, som har passet Rud Bendix Hjelmvig, inden han afgik ved døden forrige år, og hun syntes, hun kunne kende ham. Hendes fornemmelse bygger på, at Rud Bendix Hjelmvig havde samme karakteristiske ansigtsfacon som manden på maleriet.

Sønnen vidste besked

Nyhedstjenesten kontaktede en af universitetets omvandrende hukommelser, Margit Ankerstjerne, som har arbejdet i administrationen i 45 år. Hun mener dog, det ikke er Hjelmvig, og universitetets nuværende personalechef, Svend Larsen, der også har arbejdet sammen med Bendix Hjelmvig i flere år, er enig med hende. Men helt afvise det kan de ikke, og derfor har Nyhedstjenesten fundet frem til Rud Bendix Hjelmvigs søn, Henrik. Han tøvede til gengæld ikke med at afvise, at det var et maleri af hans far, for han var ganske enkelt aldrig blevet malet.

Der sluttede det spor. Men der kom andre.

De efterfølgende bud går på forskellige fremtrædende personer fra Aarhus Universitet. Flere mener, det kan være en juraprofessor. Der er givet konkrete bud på både Thøger Nielsen og Max Sørensen, og der er visse ligheder for begges vedkommende at dømme ud fra billeder, som Universitetshistorisk Udvalg ligger inde med. Især Max Sørensen, som på et billede fra 60'erne har samme brede mund og markante læber. På det følgende grundlag kan det ikke konkluderes, at det er en af de to herrer, men det tør heller ikke afvises.

Så ringede H.P. Myrup

Det kan til gengæld med 100 procents sikkerhed de to bud, der er kommet på en og samme person, økonomiprofessor og tidligere prorektor H.P. Myrup. Lige som den første mail med ham som forslag tikkede ind, ringede telefonen. Det var H.P. Myrup i røret. Og han kunne med det samme afkræfte, at han skulle have siddet model til det billede, for han ringede for at foreslå, at det i stedet var dr.phil. Justus Hartnack. At dømme ud fra et billede af en ung Justus Hartnack er der også i dette tilfælde ligheder. Sideskilningen sidder dog ikke i samme

side, men det ville være et meget tyndt grundlag at afvise forslaget på.

Et andet spor, som til gengæld hurtigt blev koldt, er forslaget om, at det kunne være Gustav Albeck. Der findes ca. 200 billeder af ham i Universitetshistorisk Udvalg, og ligheden synes ikke rigtigt at eksistere, vurderer Palle Lykke, akademisk medarbejder ved Universitetshistorisk Udvalg.

Hang på Teologi

Mens de ovenstående bud primært bygger på ligheder i ansigtstræk, tager andre bud udgangspunkt i, hvor billedet har hængt.

Maleriet her er fundet på et loft på Aarhus Universitet. Indtil for få år siden har det hængt i et personalerum på Det Teologiske Fakultet. Men hvem det er på billedet, står indtil videre hen i det uvisse. CAMPUS har fået mange bud på, hvem det kan være, men det endelige svar mangler endnu.

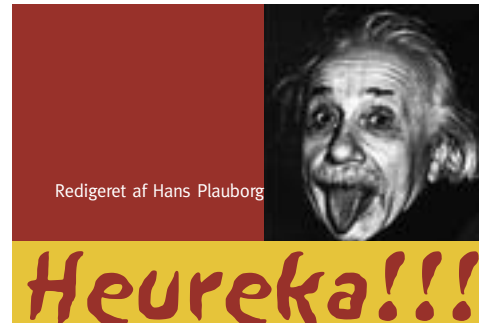
Det viser sig, at billedet har hængt i en frokoststue for medarbejdere på Det Teologiske Fakultet, mens det havde til huse i hovedbygningen. Så må der da være nogen blandt dem, der kan huske, hvem det er, tænker man. Men nej. Manden på billedet er ikke teolog, mener de bestemt. I stedet kommer der igen et bud på, at det var en juraprofessor eller en med tilknytning til jura. Uden at der er konkrete bud på navne. Det er et svært spor, som indtil videre strander.

Ved en mindre rundringning til folk, som tidligere har haft deres gang på fakultetet gennem en længere årrække, tager opklaringen til gengæld en overraskende drejning. Det er måske slet ikke en person fra universitetet. Noget kunne tyde på, at det i stedet er en person fra erhvervslivet, som på

en eller anden måde har haft en relation til universitetet. Måske som donator, lyder et forsigtigt gæt. Måske er det i virkeligheden arvinger, som har skænket maleriet til universitetet. Og hvor det spor ender, vides endnu ikke ...

Måske Bentsen

En anden måde at gå til opklaringen er at finde ud af, hvem der står bag portrættet. Indtil videre er det bedste bud, ud fra signaturen SB i maleriets nederste venstre hjørne, at det er kunstneren, Århus-maleren Søren Bentsen (1898-1979). Om ham skri-

Piger torturerer Barbie-dukker

En ny undersøgelse tyder på, at Barbie-dukken dage kan være talte blandt den primære målgruppe, piger mellem 7 og 11 år. Nogle hader tilsyneladende den langbenede blondine så meget, at de elsker at udsætte hende for alt fra halshugning og hårafrivning til afbrænding og en tur i mikroovnen.

Det er forskere fra University of Bath i England, der dokumenterer de hårrejsende kendsgerninger i en undersøgelse af den rolle, brands og mærkevarer spiller blandt 7-11-årige.

Godt 100 børn, både piger og drenge, blev bedt om at klassificere bestemte produkter som "cool" eller "ikke cool", og Barbie vakte de mest komplekse og voldelige følelser. Mange af pigerne beskrev tortur af Barbie som en cool leg med dukken. Børnenes kommentarer viser, at hadet til Barbie skyldes, at hun er "for babyer", "umoderne", "af plastik", men også at hun har "flere personligheder" og er et "feminint ikon".

– Ønsket om at torturere Barbie kan ses som et overgangsritual, hvor pigerne gør op med deres "barnlige" fortid, siger lederen af undersøgelsen, dr. Agnes Nairn.

"Problemet" med Barbie er ifølge forskerne også, at hun ikke er unik. Børnene refererer til hende i flertal, for de ved, der findes millioner som hende. Hun er netop ikke en "hun", men en "den" og kan derfor ødelægges og smides ud som en tom dåse flåede tomater.

Barbie-producenten Mattel har blankt afvist undersøgelsens resultater med det argument, at 100 børn er alt for få til at danne grundlag for at konkludere noget som helst. Der sælges hvert år i underkanten af 100 millioner Barbie-dukke.

Sukkerchok giver julefred

Nogle af læserne oplevede det utvivlsomt også denne jul: Familieidyllen, der pludselig afbrydes af heftige skænderier midt under indtagelsen af store mængder julefedt, juleslik og juleøl.

Nu mener en engelsk forsker, at ufreden måske ligger begravet i maden. Den traditionelle julemad gør, at vores blodsukker i juledagene farer op og ned. Og når der går yoyo-tendenser i blodsukkeret, bliver vi særdeles irritable. Kombiner det med lidt for meget alkohol og ønsket om at få den perfekte jul sammen med den familie, man måske ikke ser alt for ofte, og grobunden for et familieskænderi er lagt.

Det er farmakologen og formanden for The Royal Society of Medicine, Paul Clayton, der har set nærmere på sammenhængen mellem julemad og familieskænderier. En omfattende spørgeskemaundersøgelse med over 2000 deltagende briter viste, at seks ud af ti rapporterede om familieskænderier oven på julemaden, og 73 procent gav udtryk for, at den anspændte stemning var størst lige efter måltidet. Otte ud af ti sagde desuden, at de spiste langt mere, end de kunne tåle.

Problemet er ifølge Clayton, at den typiske julemad er fattig på mineraler og vitaminer, men ligger højt på glukoseindekset, hvilket får blodsukkeret til hastigt at stige og falde.

Vil man undgå toppen af skænderierne, skal man altså indtage mad, der fordøjes langsomt, og Paul Clayton forslår derfor, at der skal artiskokker på bordet sammen med røget laks, stegt kalkun og lette tranebærbuddinger. Dertil bør der serveres en smule tør brændevin og masser af ingefær- eller myntete.